

Handläggare
Carolina Bjurling &
Roger Mellroth
Telefon: 08-508 10 052

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
2019-09-24

Tertialrapport Tertial 2 2019 för Östermalms stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner tertialrapport 2, inklusive bilagor och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Nämnden ansöker om omslutningsförändringar, ökade kostnader och intäkter om 5 mnkr
3. Nämnden ansöker om medel för klimatinvesteringar om 0,5 mnkr
4. Nämnden ansöker om investeringsmedel för trygghetsskapande åtgärder om 0,9 mnkr
5. Omedelbar justering

Christina Klang
Stadsdelsdirektör

Östermalms stadsdelsnämnd

Karlavägen 102, 5 tr
104 51 Stockholm
08-508 10 052
08-508 10 000
carolina.bjurling@stockholm.se
stockholm.se

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	7
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	7
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort.....	7
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	11
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.....	16
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet	23
1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande.....	32
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	38
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv.....	39
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov.....	40
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet.....	42
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	44
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö.....	48
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden.....	52
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	52
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	54
Uppföljning av ekonomi	61
Uppföljning av driftbudget	61
Resultatenheter	65
Investeringar	65
Omslutningsförändringar	66
Budgetjusteringar.....	66
Medel för lokaländamål.....	66
Analys av balansräkning.....	66
Kvalitetsarbete	68

Övrigt 69

Bilagor

Bilaga 1: Ekonomi, Uppföljning per verksamhet

Bilaga 2: Ekonomi SDN 710

Bilaga 3: Ansökan om klimatinvesteringsmedel

Bilaga 4: Ansökan om trygghetsmedel Belysning bollplaner

Bilaga 5: Ansökan om trygghetsmedel Humlegården belysning

Bilaga 6: Uppföljning av klimatinvesteringsprojekt

Sammanfattande analys

Nämnden har i sin verksamhetsplan, med utgångspunkt i kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdena, fastställt nämndmål för 2019. Till fullmäktiges inriktningsmål finns indikatorer och aktiviteter kopplade för att kunna mäta måluppfyllelsen.

I tertialrapport 2 redovisas hur och i vilken omfattning nämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges tre inriktningsmål. Måluppfyllelsen samt en kortfattad redovisning av den verksamhet som bedrivits beskrivs under respektive mål för verksamhetsområdet. För indikatorer som inte uppfylls helt, alternativt prognostiseras att inte uppfyllas helt, lämnas en kommentar under respektive indikator.

Staden genomför ett flertal brukar- och medborgarundersökningar som utgör underlag för att beskriva måluppfyllnad. I tertialrapport 2 redovisas resultat för förskoleundersökningen, skola- och fritid samt brukarundersökningen inom äldreomsorgens dagverksamhet. Övriga brukarundersökningar redovisas i verksamhetsberättelsen då resultaten ännu inte presenterats.

Kommunfullmäktige har fastställt tre inriktningsmål. Nedan redovisas kortfattat hur och i vilken mån nämnden bidrar till att uppfylla respektive inriktningsmål.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Utfall för perioden samt prognostiserade utfall för helåret visar att nämnden när året är slut förväntas nå samtliga mål kopplade till inriktningsmålet.

Andelen vuxna och barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd samt andelen vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd har sjunkit ytterligare sedan föregående mätning och har aldrig varit så låg sedan mätningarna påbörjades. Nämnden har arbetat riktat med att säkerställa anpassade feriejobb för ungdomar med funktionsnedsättning, bland annat genom arbetsträning, anpassning av arbetsuppgifter och handledarstöd vid övriga feriejobb. Sammantalet erhöLL 47 ungdomar ur prioriterade grupper feriejobb.

Östermalm ska vara tryggt och säkert. Nämnden beslutade i juni att ge förvaltningen i uppdrag att inleda ett samarbetsprojekt med föreningen Föräldravandring Östermalm i syfte att öka tryggheten genom att starta vandringar i Hjorthagen och Norra Djurgårdsstaden. Nämnden arbetar kontinuerligt med trygghetsskapande vegetationsåtgärder samt insatser för att minska nedskräpningen i parkerna. För att öka tryggheten och möjliggöra för fler parkbesökare även under de mörkare tiderna på dygnet och delarna av året ansöker nämnden om trygghetsmedel för förstärkt belysning i Humlegården samt förbättrad belysning på nämndens tre bollplaner i park, se bilagorna 4 och 5.

I årets förskoleundersökning svarar 90 procent av vårdnadshavarna att de är som helhet nöjda med sitt barns förskola. Östermalm ligger även detta år över snittet för kommunala förskolor i staden totalt. En revidering av den pedagogiska plattformen för Östermalms kommunala förskolor, med utgångspunkt i den reviderade läroplanen, pågår. Närvarohantering i Skolplattformen har införts och fungerar på alla förskolor. Arbetet med en lokal handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för förskollärare och barnskötare fortgår.

Socialtjänstens samverkan med skolan är prioriterad och ett samarbete har inletts kring elever med hög skolfrånvaro. Stadsdelsnämnderna har uppdraget att utveckla arbetssätt för att säkerställa att allvarssamtal med ungdomar och deras föräldrar samt polis ska hållas inom 48 timmar efter det att det kom till socialtjänstens kännedom att den unge för första gången

begått brott eller misstänks ha begått brott. Förvaltningen har utarbetat rutiner för hur dessa anmälningar ska hanteras och har påbörjat samtalen.

Äldreomsorgen har under perioden vidareutvecklat arbetssätt för att öka de äldres upplevelse av gemenskap, social stimulans och meningsfullhet. Hemtjänsten i egen regi har stjärnmärkts i demenskunskap, Rio vård- och omsorgsboende arbetar med individanpassade aktiviteter och de öppna verksamheterna erbjuder ett stort och varierat utbud av aktiviteter, möjlighet till social samvaro och träning. För att säkra en trygg hemgång från slutenvården finns insatsen Tryggt mottagande, som nu är fullt tillsatt med fyra undersköterskor. Uppföljning visar att insatsen varit uppskattad.

Driften av Kampementets vård- och omsorgsboende övergick i juni till Ansvar & Omsorg Temabo AB. Övergången har planerats och genomförts i nära samarbete mellan förvaltning och entreprenör.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Utfall för perioden samt prognostiserade utfall för helåret visar att nämnden när året är slut förväntas nå samtliga mål kopplade till inriktningsmålet.

Nämnden samverkar med det lokala näringslivet i trygghetsfrågor, bland annat genom att lokala fastighetsägare och näringsidkare medverkar vid trygghetsvandringar i stadsdelsområdet. Nämnden är en aktiv part i stadsutvecklingen och säkerställer att invånarnas behov beaktas tidigt i stadsplaneringen. Under sommaren besvarades bland annat en detaljplaneremiss för Gasverket Östra som innebär en utveckling av befintlig industribebyggelse till stadsdelscentrum.

Invånare i alla åldrar erbjuds ett varierat utbud av kultur- och fritidsaktiviteter som är tillgängliga för alla. Detta sker dels genom kulturaktiviteter inom ramen för nämndens egna verksamheter, dels genom stöd till ideella föreningar samt genom att utöka möjligheterna till aktiviteter, spontanidrott och rekreation i Östermalms parker och grönområden. Nämnden ser fortsatt ett behov av att satsa på stadsdelsområdets gröna platser för lek och att möta det ökande behovet av tillgängliga, trygga, pedagogiska och hållbara lekmiljöer. Under perioden har bland annat anläggandet av den nya temalekplatsen i Kvarteret Krubban, som ska vara färdig under senhösten, pågått.

Arbetet med effektiva och hållbara transporter fortsätter. Nämnden ansöker om ytterligare klimatinvesteringsmedel för att köpa in fler elcyklar så att material och personal snabbt, enkelt och hållbart kan transporteras mellan nämndens verksamheter. Nämnden har beviljats klimatinvesteringsmedel för att fortsätta arbetet med energieffektiviserande åtgärder i verksamheterna, vilket börjat ge resultat i energistatistiken. Ytterligare klimatinvesteringsmedel söks för att komplettera befintliga värmesystem med luft/luftvärmepumpar i parklekarna och Humlanhuset.

Även arbetet för att minska användningen och exponering av skadliga kemikalier pågår. Andelen ekologisk mat i verksamheterna är fortsatt hög. Parker och grönområden anpassas till nya klimatförutsättningar, den biologiska mångfalden och ekosystemtjänsterna synliggörs och förstärks. Under perioden har bland annat en kartläggning av träd som visar tecken på att ha tagit skada av den torra sommaren 2018 genomförts.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål om en ekonomiskt hållbar och

innovativ storstad för framtiden. Kopplat till inriktningsmålet finns två mål för verksamhetsområdet. Nämnden har i sin tur fastställt tre mål utifrån dessa. Uppföljningen av utfall för perioden, samt prognostiserade utfall för helåret, visar att nämnden förväntas nå två av nämndmålen helt och ett delvis.

Totalt prognostiseras för året, efter resultatdispositioner, ett överskott om 24,4 mnkr. Ett överskott om 29 mnkr prognostiseras inom äldreomsorgen där antal platser på vård- och omsorgsboenden minskat under året. Swecos prognos för den äldre befolkningen, över 80 år, har skrivits ner i förhållande till vad som gällde vid budgetfördelningen. Individ- och familjeomsorgen visar ett underskott om 5,5 mnkr, där ett nettounderskott (faktiska kostnader minus statsbidrag från Migrationsverket) om 8 mnkr prognostiseras för placeringar av ensamkommande ungdomar. Handläggning av insatser för dessa sköts av Kungsholmens stadsdelsförvaltning. Inom nämnd och förvaltning prognostiseras ett överskott om 6 mnkr främst beroende på vakanser samt lägre kostnader än budgeterat för projekt nya förvaltningslokaler. Stadsmiljö redovisar underskott om 2,5 mnkr vilket motsvarar kostnaderna för städning efter illegala bosättningar. Nämnden har möjlighet att eftersöka medel för dessa kostnader men väljer att inte göra det utifrån stadsdelens prognostiserade överskott.

Nämndens mål är att Aktivt medskapandeindex, inklusive ledarskapsindex, ska öka. Resultaten har dock försämrats jämfört med föregående år. Målet om ett *Stockholm som använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna* uppfylls därför endast delvis. Resultaten från medarbetarundersökningen analyserades på arbetsplatsnivå under perioden april-maj, sedan dess har handlingsplaner arbetats fram tillsammans med medarbetarna. Insatser för ökad måluppfyllelse genomförs även på förvaltningsnivå. Ett fortsatt arbete med att implementera personalpolicyn och utvecklingen av ett nära tillitsfullt ledarskap förväntas förbättra både upplevelsen av arbetssituationen och arbetsklimatet. Ett vägledningsmaterial gällande medarbetarsamtal och nya förvaltningsövergripande lönekriterier har tagits fram, som efter implementering förväntas bidra till att öka medarbetarnas upplevelse av återkoppling gällande prestation och arbetsresultat. Förvaltningen har även gjort en kartläggning av chefsstrukturen och förutsättningarna i chefskapet. Ett fortsatt arbete kring chefs- och ledarskap kommer att pågå resten av året. Även arbetsmiljöutbildningar för nya chefer och skyddsombud genomförs under året, som en åtgärd för att förbättra kunskapen om arbetsmiljöns påverkan på hälsan och stärka det proaktiva arbetet för att sänka sjukfrånvaron.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Nämnden bidrar till inriktningsmålet om en modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla. Utfall för perioden, samt prognostiserade utfall för helåret, visar att nämnden när året är slut förväntas nå samtliga verksamhetsområdesmål kopplade till inriktningsmålet. Nedan beskrivs vart och ett av de fem målen närmare, tillsammans med tillhörande nämndmål, indikatorer och aktiviteter.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

 Uppfylls helt

Analys

Bedömningen av måluppfyllelsen baseras på utfall för perioden samt prognos för helåret gällande fullmäktiges indikatorer samt underliggande nämndmål med tillhörande indikatorer och aktiviteter.

Andelen vuxna och barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd samt andelen vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd har sjunkit ytterligare sedan tertial 1 och har aldrig varit så låg sedan mätningarna påbörjades i staden. Antalet personer med ekonomiskt bistånd bedöms dock öka något under senare delen av året men prognosen är att årsmålen uppnås.

I kommunstyrelsens avstämningsärende uppmanades nämnden att öka ambitionsnivån och höja årsmålet för tillhandahållna feriejobb samt Stockholmsjobb. Nämnden har höjt ambitionen och har tillhandahållit 246 arbetstillfällen. Under sommaren anställdes 185 ungdomar, varav 47 var prioriterade till ungdomar med funktionsnedsättning eller med sociala skäl. Den stora andelen prioriterade ungdomar är ett resultat av att förvaltningen arbetat särskilt för att nå denna grupp och göra möjligheten till feriejobb känd. Ytterligare feriejobb kommer att erbjudas under höstlovet och årsmålet bedöms uppfyllas. Även årsmålet gällande antalet tillhandahållna platser för Stockholmsjobb bedöms uppfyllas.

Genomgångsboende för nyanlända i Hjorthagen

I januari beslutades att Dianagården tillfälligt ska upplåtas som genomgångsboende för nyanlända, medan Micasa som äger fastigheten utreder vad huset ska användas till på lång sikt. Nämnden styr inte när inflyttning sker. De senaste uppgifterna förvaltningen tagit del av tyder på att inflyttning kommer att ske under november/december 2019.

Som förberedelse, inför att boendet etableras, har förvaltningen gjort en förstudie. Förvaltningen har inom ramen för förstudien dels samlat in fakta, dels träffat ett flertal representanter från andra förvaltningar och bolag inom staden med ansvar för olika delar i mottagande och etablering av nyanlända. Förstudien har genererat en överblick och kunskap rörande etableringsprocessen i staden och utgör således en utgångspunkt för förvaltningens fortsatta arbete.

Under perioden har även informationsmöten om Dianagården hållits. I februari samordnade stadsledningskontoret ett öppet hus om Dianagården dit närboende och föreningar bjöds in. I juni var Dianagården temat på nämnsammanträdet informationsdel. Representanter från olika delar av staden deltog och berättade om sina respektive uppdrag samt svarade på frågor. Förvaltningen har under perioden även mottagit flera intresseanmälningar från frivilliga i civilsamhället som på olika sätt vill bidra i integrationsarbetet.

Samhällsvägledning

Alla stadsdelsnämnder ska erbjuda samhällsvägledning till nyanlända. För att erbjuda nyanlända individuell coachning och praktisk vägledning med särskilt fokus på bostadssituationen har Kungsholmens, Norrmalms och Östermalms stadsdelsnämnder inrättat en gemensam verksamhet, Samhällsvägledning city. Samtliga nyanlända som har aktualiserats i förvaltningen har fått information om och hänvisning till samhällsvägledning i samband med aktualisering, både muntligt och genom broschyrer. Målsättningen är att individer och familjer ska bli självständiga och etablera sig i samhället genom arbete, utbildning och ett stadigvarande boende. Östermalm har genom samverkansöverenskommelsen en god beredskap att ge samhällsvägledning till nyanlända på Dianagården.

Arbetsätt och goda exempel

- Försörjningsstödsenheten har ett nära samarbete med samhällsvägledarna och arbetar aktivt för att implementera nya arbetsätt som kan hjälpa målgruppen. Gemensamma möten och genomgång med alla socialsekreterare och samhällsvägledare har resulterat i utvecklad praktisk bo-vägledning både individuellt och i grupp. Samverkan sker också med Jobbtorg city. Försörjningsstödsenheten bevakar antal hushåll som efter avslutad etablering övergår till enheten för att kunna göra säkrare prognoser och planera utifrån behov. I dagsläget är det under ett halvt dussin ärenden som kategoriseras som sådana.
- Nämnden har under rapporteringsperioden arbetat riktat med att säkerställa anpassade feriejobb för ungdomar med funktionsnedsättning, bland annat genom MISA (arbetsträning) och anpassning av arbetsuppgifter och handledarstöd vid övriga feriejobb som finns inom nämndens egna/entreprenörers verksamheter.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	0,2 %			0,3 %	0,3 %	0,4 %	2,8 %	Tertial 2 2019
Analys Andelen barn är fortsatt låg och har sjunkit ytterligare sedan senaste mätningen. Endast 26 barn av totalt 11 812 barn i stadsdelsområdet lever i en familj som uppbar ekonomiskt bistånd. Stadens snitt är 2,5 procent.								
   Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,19 %	0,29 %	0,21 %	0,21 %	0,2 %	0,3 %	1,6 %	Tertial 2 2019
Analys Andelen personer med ekonomiskt bistånd har fortsatt att sjunka. Indikatorn mäter andelen biståndstagare och baseras på både vuxna och barn. De könsuppdelade uppgifterna baseras av mättekniska skäl dock bara på vuxna biståndstagare. I snitt har 151 personer per månad uppburit ekonomiskt bistånd av totalt 76 532 invånare. Det är något fler män än kvinnor som								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
uppbär ekonomiskt bistånd, vilket är generellt för staden som helhet. Stadens snitt är 1,47 procent.								
Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,16 %	0,17 %	0,15 %	0,18 %	0,18 %	0,25 %	1,1 %	Tertial 2 2019
Analys Andelen vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd är låg, och har sjunkit ytterligare sedan tertialrapport 1. I snitt 79 personer per månad av totalt 49 245 vuxna invånare. Det är marginell skillnad mellan könen. Antalet kvinnor var 37 av 24567, vilket motsvarar 0,15 procent. Medan antalet män var 43 av 24677, vilket motsvarar 0,17 procent. Stadens snitt är 0,92 procent.								
Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	5 st	2 st	3 st	5 st	7 st	7 st	1 050 st	Tertial 2 2019
Analys Underlaget är så begränsat att det är svårt att göra en relevant jämställdhetsanalys utifrån fördelning på kön. Aspiranterna matchas till jobb utifrån deras individuella behov och förmåga. Årsmålet för Stockholmsjobbare förväntas uppnås.								
Antal tillhandahållna platser för feriejobb	246			272	246	233 st	9 000 st	Tertial 2 2019
Analys I samband med tertialrapport 1 höjdes årsmålet från 200 till 233. Antalet tillhandahållna platser överstiger det reviderade årsmålet, vilket innebär att årsmålet har uppnåtts.								
Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	16			11	19	19 st	1 050 st	Tertial 2 2019
Analys Nämnden höjde i samband med tertialrapport 1 årsmålet med två platser. Under perioden har 16 platser tillhandahållits, vilket motsvarar 85 procent av årsmålet. Årsmålet förväntas att uppnås, förutsatt att verksamheterna fortsätter att anmäla lediga platser i den utsträckning som krävs.								
Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	43			47	44	35	Tas fram av nämnden	Tertial 2 2019
Analys Ett fyrtiotal studenter som går den ordinarie förskolelärra-utbildningen har sin VFU placering på förskolorna. Utöver dessa är det sammanlagt 23 barnskötare på nämndens förskolor som vidareutbildar sig till förskollärare som har gjort sin VFU på förskolorna. Två socionomstudenter har praktiserat inom socialtjänsten.								
Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	185 st	107 st	78 st	252 st	200	200 st	9 000 st	Tertial 2 2019
Analys Årsmålet beräknas uppnås då 185 ungdomar fått sommarjobb och ytterligare 15 ska erbjudas feriejobb under höstlovet. Fler pojkar än flickor har fått feriejobb. Skillnaderna mellan könen beror dels på att fler pojkar än flickor sökt feriejobb (226 pojkar och 209 flickor), dels på att fler flickor än pojkar tackade nej till erbjuden plats (av 252 som erbjöds plats tackade 66 nej, varav 36 var flickor).								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla arbetet med samhällsvägledning för nyanlända, med särskilt fokus på att ge kunskaper om bostadssituationen.	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Socialnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna stärka samverkan kring personer med olika funktionsnedsättningar och förbättra målgruppens möjligheter att komma in på arbetsmarknaden.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.1.1 På Östermalm är människor självförsörjande och vägen till arbete är kort

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar med utgångspunkt i Riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd, Stadens program mot hemlöshet samt Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad, och ska nå målet genom att:

- Ge personer med försörjningsstöd stöd att bli självförsörjande genom individuellt utformade insatser.
- Handläggningen sker med hög rättssäkerhet utifrån likabehandlingsprincipen.
- Barns behov uppmärksammas särskilt.
- Samarbeta med arbetsmarknadsnämnden och andra aktuella huvudmän för att säkerställa målgruppens vägar till arbete eller annan försörjning.
- Erbjuda samhällsvägledning till nyanlända som stöd för deras etablering i samhället.
- Informera om feriejobb så att fler ungdomar inom prioriterade grupper får vetskap om samt söker feriejobb i stadens regi.

Förväntat resultat

Fortsatt låg andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen. Minst 25 procent av andelen personer med socialmedicinska rehabiliteringsskäl går till annan försörjning efter insatser från nämndens arbetsmarknads- och rehabiliteringsteam. Nyanlända som bor inom stadsdelsområdet är inkluderade och delaktiga i samhället. Fler ungdomar med funktionsnedsättning och eller sociala skäl har sökt feriejobb i stadens regi.

Analys

Arbetet för att nå det förväntade resultatet pågår enligt verksamhetsplan, se kommentarer under aktiviteterna nedan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel nyanlända kvinnor och män som får information om och hänvisning till samhällsvägledning inom en månad från det att de har aktualiserats hos Försörjningsstödsenheten						100 %		2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Samtliga nyanlända som har aktualiserats har fått information om och hänvisning till samhällsvägledning i samband med aktualisering.								
 ♀	Andel personer med socialmedicinska rehabiliteringsskäl som går till egen eller annan försörjning efter insatser i förvaltningens verksamhet.			31,58 %		25 %		2019
Analys								
Hittills i år har 13 personer deltagit i verksamheten, varav 5 kvinnor och 8 män. Av dessa har 2 kvinnor (15,4 procent) gått till egen försörjning. Årsmålet 25 procent beräknas uppnås innan året är slut.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsförvaltningen tar fram information om feriejobb samt sprider denna så att fler ungdomar inom prioriterade grupper får vetskap om samt söker feriejobb i stadens regi.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Informationen har spridits i verksamheter som når ungdomar inom prioriterade grupper, vilka kan få förtur till feriejobb. 51 ungdomar inom prioriterade grupper erbjöds feriejobb, varav 4 tackade nej. Tre av ungdomarna fick sommarjobb via MISA (en verksamhet som arbetar med daglig verksamhet och/eller arbetsutbildning) utifrån de behov som framkom vid matchningen. Övriga ungdomar fick alla jobb inom förvaltningens egna/entreprenörers verksamheter. Av de prioriterade hade 14 ungdomar funktionsnedsättningar där arbetsuppgifter behövde anpassas, eller behov av att meddela handledare i förväg, så att sommarjobbet blev gynnsamt för alla parter.			
 Stadsdelsnämnden ska inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända utveckla arbetssätt och aktivt vägleda de nyanlända i samhälls- och bostadsfrågor	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Försörjningsstödsenheten har ett nära samarbete med samhällsvägledarna och har gemensamma möten och genomgång med alla socialsekreterare och samhällsvägledare. Detta har lett till nya arbetssätt såsom mer vägledning kring boendefrågor.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

 Uppfylls helt

Analys

Bedömningen av måluppfyllelsen baseras på prognos för helåret gällande fullmäktiges indikatorer samt underliggande två nämndmål med tillhörande arbetssätt och aktiviteter.

Nämnden arbetar för att den upplevda tryggheten och kvaliteten på skötseln och renhållningen i Östermalms parker och grönområden ska öka jämfört med föregående år. Flertalet av indikatorerna som används för att mäta måluppfyllelse inom verksamhetsområdet baseras på

medborgarundersökningen, som redovisas först senare under hösten.

Trygghets- och säkerhetsarbete

Under våren fick nämnden kännedom om att invånare i Hjorthagen upplevde oro inför det planerade genomgångsboendet samt den verksamhet i form av ett så kallat halvvägshus som Frälsningsarmén kommer att starta i området. Nämnden beslutade på sitt sammanträde i juni att ge förvaltningen i uppdrag att inleda ett samarbetsprojekt med föreningen Föräldravandring Östermalm, i syfte att starta vandringar i Hjorthagen och Norra Djurgårdsstaden. Föreningen uppmanades att inkomma med en projektplan och kalkyl för projektmedel. Föreningen har skickat ett första utkast och förvaltningen arbetar nu med att granska planen. Nästa steg blir att tillsammans med föreningen hitta ett upplägg som gör att projektet från och med 2020 ska kunna övergå i föreningens ordinarie verksamhet.

Upprustningen av Humlanhusets utemiljö avslutades i början av sommaren. Basketplanen har byggts om så att det nu är möjligt att spola den till en isbana vintertid. Detta förväntas bidra till att platsen befolkas mer även under den mörka årstiden vilket kan bidra till att öka trygghetsupplevelsen i parken. Slyröjning för ökad trygghet har genomförts längs en gångstig i Ekshagen samt i Hjorthagsparken. Trygghetsskapande vegetationsåtgärder har också genomförts i Stureparken under sommaren.

För att öka tryggheten och möjliggöra för fler parkbesökare även under de mörkare tiderna på dygnet och delarna av året ansöker nämnden om trygghetsmedel för förstärkt belysning i Humlegården samt förbättrad belysning på nämndens tre bollplaner i park, se bilagorna 4 och 5.

Parker och grönområden är välskötta, tillgängliga och välkomnande för alla

I maj startade en skräpkampanj där dekaler sattes upp på sidan av vissa Big Belly-korgar i Humlegården, Tessinparken och Gustav Adolfs parken med uppmuntrande budskap om att slänga skräpet i skräpkorgen. I juni sattes också så kallade fimpomater upp i Ellen Keys park, Tessinparken och på Karlaplan för att på ett roligt sätt, utan pekpinna, motivera folk att inte slänga sina fimpor på marken.

En trädplan för Gustav Adolfsparken påbörjades under sommaren och kommer att färdigställas i höst. Kompletterande plantering med över 40 nya träd i Prins Bertils allé utförs också under senhösten. Omhändertagandet av stormfällda träd i Kaknässkogen efter stormen Alfrida har avslutats. Totalt fälldes motsvarande 60 m³ virke, i huvudsak gran, i stormen som drog in över länet i början av januari 2019.

Arbetsätt och goda exempel

- Den 6 juni firades Humlegården 400 år, ett gemensamt evenemang med parkleken, Kulturskolan och Kungliga biblioteket. Till 400-årsjubileumet anlades en tillfällig köksträdgård i 1600-talsstil invid Linnéstatyn. Grusgångar och planteringar har också rustats upp och trädvård har utförts inför jubileumsåret. I syfte att förlänga alléernas livslängd i Humlegården genomförs under hösten trädvårdsarbeten. För att uppmärksamma Stockholms parker genomförs årligen Parkernas dag. I år genomfördes en parkvandring i Humlegården på temat parkhistoria.
- Stöd- och serviceenhetens särskilda boenden enligt LSS har tagit fram krislådor för att säkerställa de boendes grundläggande behov vid olika typer av kriser eller extraordinära händelser. Cheferna har gått på utbildning hos Förvarsutbildarna för

upplägg och planering. Krislådorna, inklusive mat- och vattenlager, är framtagna med utgångspunkt i att verksamheten ska klara sig utan hjälp utifrån i minst 48 timmar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)						100 %	100 %	2019
Analys Förvaltningen gör årligen en risk- och sårbarhetsanalys (RSA), analysen görs i flera steg. Under våren genomförs steg 1 och 2 som rapporteras in till stadsledningskontoret. I steg 2 identifieras ett antal åtgärder som kan förebygga eller undanröja sårbarhet. Prognosen är att de åtgärder som planerats slutföras under året, kommer att hinnas med.								
   Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor				82 %		83 %	77 %	2019
Analys Det är svårt att göra en säker prognos angående resultaten i medborgarundersökningen. Många faktorer kan spela in, utöver rådande förhållanden i stadsdelsområdet. Den allmänna debatten om ökad otrygghet och gängrelaterad brottslighet skulle exempelvis kunna ha en inverkan på resultatet.								
   Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning				68 %		71 %	71 %	2019
Analys Det är svårt att lämna en prognos om resultatet i medborgarundersökningen. Antalet synpunkter och klagomål har dock ökat under perioden. Inte minst under augusti månad då att förvaltningens entreprenör för parkdrift gjorde en missbedömning i sin planering vad gäller mängden skräp, vilket gjorde att skräpkorgarna inte tömdes i tillräckligt stor utsträckning under denna period. Entreprenören har satt in extrainsatser för att nå upp till ställda kvalitetskrav. När dessa inte uppnås delar förvaltningen ut en kvalitetsanmärkning som i sin tur kan leda till ett ekonomiskt avdrag.								
   Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden				69 %		71 %	71 %	2019
   Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön						88 %	88 %	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med bostadsbolagen och stadsdelsnämnderna utveckla samverkan mot våldbejakande extremism.	2019-01-01	2019-08-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna inventera behovet och lämplig geografisk placering av nya parklekar.	2019-01-01	2019-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna och de ekonomiska konsekvenserna för fler parklekar med djur i staden.	2019-01-01	2019-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna verka för att utreda vilka områden som kan läggas till - och utöka redan godkända områden – som platser där stadens ordningsvakter verkar för att skapa trygghet för medborgarna.	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden och i samverkan med polis och fritidsverksamhet inrätta och bidra till lokala operativa samverkansforum för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Samverkansöverenskommelsen mellan Östermalms stadsdelsnämnd och utbildningsnämnden har reviderats. Ett lokalt samverkansforum har inrättats.			
  Trafiknämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna till utveckling av Stockholms stadsmiljöer genom exempelvis brukaravtal för skötsel av parklekar eller stadsodling.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.2.1 Östermalms stadsdelsområde är tryggt och säkert

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämndens arbetar för att nå målet genom att:

- Trygghets- och säkerhetsarbetet tar sin utgångspunkt i stadens trygghets- och säkerhetsprogram.
- Den lokala samverkansöverenskommelsen med polisen, som utgår från en gemensam lägesbild och samverkan inom tre prioriterade fokusområden.
- Genomföra trygghetsvandringar och platssamverkan som leder till trygghetshöjande åtgärder.
- Förbättra belysningen på förskolegårdar, under förutsättning att trygghetsmedel erhålls.
- Vidta åtgärder utifrån årliga risk- och sårbarhetsanalyser.
- Fortsätta arbetet mot våldsbejakande extremism och årligen revidera nämndens handlingsplan.
- Genomföra krisberedskapsövningar utifrån nämndens krisledningsplan.

Förväntat resultat

Andelen trygga invånare ökar jämfört med föregående år. Förvaltningen ökar sin beredskap och vidareutvecklar förmågan att hantera extraordinära händelser.

Analys

Arbetet för att nå det förväntade resultatet pågår i huvudsak enligt verksamhetsplan, se kommentarer under aktiviteten nedan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel invånare som känner sig trygga i parker och grönområden				65 %		70 %		2019
Analys Det är svårt att lämna en prognos om utfallet. Föregående år uppgav 65 procent av östermalmsborna som besvarade enkäten att de känner sig trygga i parker och grönområden. Ett antal trygghetsskapande åtgärder har vidtagits under året.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
men ytterligare åtgärder behövs. Nämnden ansöker därför om investeringsmedel för trygghetsskapande åtgärder i form av förbättrad belysning i Humlegården och vid bollplaner i park.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Förbättrad utomhusbelysning på förskolegårdar, under förutsättning att trygghetsmedel erhålls.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Nämndens ansökan om trygghetsmedel, i samband med verksamhetsplanen, beviljades inte. Utomhusbelysningen har ändå förbättrats på fyra förskolegårdar under året och ytterligare ett par förskolegårdar ska få ny belysning under hösten.			

Nämndmål:

1.2.2 Parker och grönområden är välskötta, tillgängliga och välkommande för alla

Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Skötsel och utveckling av parker och grönområden utgår från mål och riktlinjer i Östermalms parkplan.
- Stadsdelsnämndens parker sköts av upphandlad entreprenör enligt en så kallad funktionsupphandling som utgår från tydliga skötsel mål.
- Analysera inkomna förslag och synpunkter.
- Parkuprustningar genomförs kontinuerligt utifrån given investeringsbudget.

Förväntat resultat

Uppföljning av entreprenören och medborgarundersökningen visar att kvaliteten på skötseln och renhållningen i Östermalms parker och grönområden ökar jämfört med föregående år. Parker och grönområden utvecklas i dialog med invånarna.

Analys

Arbetet för att nå det förväntade resultatet pågår i enligt verksamhetsplan, se statusrapportering angående aktiviteterna nedan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Anställa sommarpraktikanter som förstärker kontrollerna av parkskötseln.	2019-01-01	2019-12-31	
Erbjuder skolklasser och idrottsföreningar att städa i naturmark	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Kommer att genomföras med organisationen "Städa Sverige" under september/oktober.			
Genomföra informationsåtgärder för att motverka nedskräpning	2019-01-01	2019-12-31	
Installera särskilda behållare för fimpar	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Utreda konstbevattning med solcellsdriven teknik.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Utredningen kommer att vara färdig i september.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

 Uppfylls helt

Analys

Bedömningen av måluppfyllelsen baseras på utfall för perioden samt prognos för helåret gällande fullmäktiges indikatorer samt underliggande nämndmål och aktiviteter.

Särskild vikt läggs vid att 90 procent av vårdnadshavarna i årets förskoleundersökning uppgav att de är som helhet nöjda med sitt barns förskola. Det är något högre än föregående år, då motsvarande siffra var 89 procent. Östermalm ligger även detta år över snittet för kommunala förskolor i staden totalt.

Barnomsorgsgarantin har hållits under perioden. Antalet barn som har platsgaranti under våren påverkar barngruppernas storlek. Utfallet för perioden (16,1) ligger precis över årsmålet 16 barn per grupp. Antalet förskoleplatser prognostiseras vara i balans med årsmålet innan året är slut. En ny fristående förskola har öppnat i stadsdelen i augusti vilket har påverkat platstillgången. Lokalplanering pågår löpande för kommande nya förskolor.

Kompetensförsörjning

Prognosen är att årsmålet rörande andel förskollärare endast delvis kommer att uppnås. En rad insatser pågår för att säkra kompensationsförsörjningen gällande både förskollärare och barnskötare, på både kort och lång sikt. Arbetet med en lokal handlingsplan för att förbättra arbetsituationen för förskollärare och barnskötare fortgår. I samarbete med utbildningsförvaltningen fortsätter även kompetenshöjande insatser för att vidareutbilda barnskötare till förskollärare alternativt komplettering till förskollärare. Sammanlagt deltar 23 personer i dessa utbildningar i dagsläget. Tre förskollärare deltar i magister-/mastersprogram vid Södertörns högskola och Stockholms universitet.

Arbetet med VFU, verksamhetsförlagd del av lärarutbildningen, fortgår. Två enheter från Östermalm ingår i Centrum för professionsutvecklings övningsförskoleprojekt vid Södertörns högskola. Projektet skapar ökade möjligheter till kollegialt lärande, för både handledare och studenter. I dagsläget är det cirka 40 studenter som har sin VFU-placering på förskolorna i stadsdelsnämndområdet, varav tio inom CPU. En lokal VFU-handledarutbildning tillsammans med Skarpnäcks stadsdelsförvaltning inom CPU-projektet startar vid höstterminsstart. Utbildningen som är på 7,5 högskolepoäng. Åtta förskollärare från Östermalm har anmält sitt intresse att delta i utbildningen.

Digitalisering

Digitaliseringsnätverket med representation från alla förskoleenheter har fortsatt sitt arbete. Under perioden har nätverket tagit fram ett utbud av appar som ska finnas på samtliga

förskolor under hösten. Närvarohantering i Skolplattformen har införts och fungerar på alla förskolor. Fortsatt finns det dock delar i systemet som behöver utvecklas, arbetet för att förbereda införandet av start sida samt planering och bedömning pågår.

Samverkan mellan förskola och skola

Förskolorna har i enlighet med den lokala handlingsplanen för barnens övergång mellan förskola och skola inom Östermalms stadsdelsområde genomfört en träff för personal i förskola/skola i juni månad. Innehållet var den reviderade handlingsplanen, ett exempel från förskolans arbete med projekt samt grupputvärdering. De barn som är födda 2013 har tillsammans med vårdnadshavare varit på skolbesök på sin blivande skola under maj månad. För de barn som har behov av särskilt stöd har överlämningssamtal med blivande skola erbjudits vårdnadshavarna. För de barn som har omfattande behov av särskilt stöd har extra informationssamtal genomförts tillsammans med vårdnadshavare, rektor för förskola/skola och samordnare på stadsdelsförvaltningen.

Verksamhetsförändringar

Under perioden har arbetet med att se över förskoleenheterna, såväl geografiskt som organisatoriskt, fortgått. Förskolan Diana har flyttat över till nya lokaler belägna i Bobergsskolan i Norra Djurgårdsstaden, där förskolan kommer att vara placerad i väntan på den nya förskolebyggnaden. Samtidigt byter förskolan namn till förskolan Anna.

Arbetssätt och goda exempel

- Utbildningsinsatsen ABC i förskolan (Alla Barn i Centrum) har fortgått under perioden. Satsningen ger förskollärare och barnskötare stöd i att utveckla förhållningssätt och bemötande med syfte att utveckla varma och uppmuntrande relationer vilket även ger positiv effekt i arbetet med barn som har särskilda behov. Satsningen synliggör barnperspektivet likväl som barnrättsperspektivet, som innebär att barn har rätt att bli lyssnade på och att deras behov och integritet ska tillgodoses och respekteras. Hittills under året har två grupper avslutats och en grupp pågår.
- I maj hölls en föreläsning Hur minskar och förebygger föräldrar konflikter? för föräldrar. Inbjudan gick ut till föräldrar med barn i åldern 3-11 år boende på Östermalm, Södermalm, Kungsholmen och Norrmalm.
- Praktiska exempel på hur barnen får uppleva demokrati och att bli lyssnade på är barnråd och röstning som pågår i Norra Djurgårdsstadens förskolor.
- I Engelbrekt-Gärdets förskolor finns en digitaliseringsgrupp för att utveckla den digitala kommunikationen internt och externt, samt ge barnen förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	37,7 %	1 %	37 %	37,6 %	37 %	41 %	41 %	Tertial 2 2019
Analys								
Utfallet, 37,7 procent, ligger under målvärdet. Tre av fem enheter har en förskollärandel mellan 40-49 procent, de resterande två enheterna ligger mellan 27-31 procent. Detta indikerar att årsmålet på 41 procent blir svårt att nå. Vid tertial 1 var andelen förskollärare 35,2 procent. I dagsläget är det två av 125 avdelningar som saknar legitimerade förskollärare, vid T1 var motsvarande siffra tio avdelningar. För att säkerställa en förskollärlädd undervisning på alla avdelningar har								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
<p>förskolorna tagit fram arbetssätt och rutiner som stödjer detta. Förskolorna säkerställer kvaliteten genom att förskollärare får ansvar för fler avdelningar samt genom att biträdande rektor deltar i och leder pedagogiska veckomöten. Förskolläraren ansvarar främst genom att vara med i planering och uppföljning av undervisningen, barnskötarna på avdelningen ansvarar för genomförandet. Ledningen möjliggör för förskolläraren att ha ett utökat ansvar genom schemaläggning.</p>								
 	Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	90 %	88 %	92 %	89 %	90 %	90 %	2019
<p>Analys Utfallet, 90 procent, är något högre än föregående år, då motsvarande siffra var 89 procent. Resultatet når precis det högt satta årsmålet. Östermalm ligger även detta år över snittet för kommunala förskolor i staden totalt (85). Förskolornas ledningar följer upp frågorna som är kopplade till vårdnadshavarnas nöjdhet utifrån den de lokala förutsättningarna och resultaten för varje specifik förskola.</p>								
 	Antal barn per grupp	16,1 barn/avd.		16,2 barn/avd.	16 st	16	16	Tertial 2 2019
<p>Analys Periodens utfall ligger nära målvärdet. Prognosen är att årsmålet nås vid årets slut.</p>								
 	Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5,4 st		5 st	5 st	4,9	4,9	Tertial 2 2019
<p>Analys Periodens utfall ligger över målvärdet. Prognosen är något osäker om årsmålet kommer att uppnås vid årets slut.</p>								
 	Kvalitetsindikator - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget			3,6		3,8	3,8	2019
<p>Analys Personalen gör självvärdering (WKI) under hösten. Det är osäkert om förskolorna når det högt uppsatta årsmålet på 3,8. Prognosen bygger på att utfallet 2018 var 3,6.</p>								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda sommarkolloverksamhetens avgiftsmodell, både gällande dygnsavgiften per barn och de inkomstspann som ligger till grund för de olika avgiftsnivåerna	2019-01-01	2019-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utveckla arbetssätt och rutiner för att säkerställa att utbildningsnämndens samordningsansvar för elever med upprepad och längre frånvaro är väl fungerande oavsett huvudman	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.3.1 Varje barn utvecklar sina förmågor och sitt kunnande i en god pedagogisk miljö

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Säkerställa att digitaliseringens möjligheter utifrån ett pedagogiskt perspektiv tillgängliggörs

för alla barn.

- Ha fördjupad reflektion tillsammans med barnen kring lärprocesserna med hjälp av digitala verktyg.
- Utgå från en gemensam pedagogisk plattform med verktyg för systematiskt kvalitetsarbete.
- Tydliggöra utbildningens mål för barnen och deras vårdnadshavare.
- Resultaten i utbildningen systematiskt och kontinuerligt dokumenteras, följs upp, utvärderas och analyseras.
- Kommunicera samordnat och effektivt med vårdnadshavare.
- Skapa pedagogiska lärmiljöer ute och inne som utmanar barnens utforskande och lek samt vidgar barnens undersökningsområden.

Det förväntade resultatet har under 2019 fokus på måluppfyllelsen utifrån det prioriterade området digitalisering.

Förväntat resultat

Personalens självvärdering utifrån läroplansuppdraget visar att barns användande av digitala verktyg ökar. Andel vårdnadshavare som upplever att barn använder digitala verktyg i sitt lärande ökar. Andel vårdnadshavare som upplever att barns utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs ökar.

Analys

Arbetet för att nå det förväntade resultatet pågår, se analys under respektive indikator samt kommentarer under aktiviteterna nedan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flicko r	Perio dens utfall VB 2018	Progno s helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel arbetslag som bedömer sig klara kriteriet för digitalisering på nivå 4 i kvalitetsindikatorn, självvärdering utifrån läroplansuppdraget						70 %		2019
Analys Personalen gör självvärdering (WKI) under hösten. I dagsläget förväntas förskolorna nå årsmålet. Prognosen bygger på att utfallet för 2018 års självvärdering var 65 procent.								
 Andel nöjda vårdnadshavare gällande barns användande av digitala verktyg/hjälpmedel		70 %				67 %		2019
Analys 70 procent av vårdnadshavarna uppger att de är nöjda med barns användande av digitala verktyg. Det är en högre andel nöjda än föregående år, då motsvarande siffra var 65 procent. Årsmålet uppnås därmed. Östermalm ligger även detta år över snittet för kommunala förskolor i staden totalt (66). Förskolornas ledningar följer upp frågorna som är kopplade till vårdnadshavares nöjdhet gällande barns användande av digitala verktyg utifrån den verksamhet som erbjudits och de lokala förutsättningarna som råder för varje specifik förskola.								
 Andel nöjda vårdnadshavare gällande dokumentation och		74 %				76 %		2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
synliggörande av barns utveckling och lärande								
Analys								
<p>Årsmålet uppnås inte. 74 procent av vårdnadshavarna svarade att de är nöjda med förskolornas arbete med att dokumentera och synliggöra barns utveckling och lärande. Det är något lägre än föregående år, då motsvarande siffra var 76 procent. Östermalm ligger dock även detta år över snittet för kommunala förskolor i staden totalt (69). Förskolornas ledningar följer upp frågorna utifrån den verksamhet som erbjudits och de lokala förutsättningarna som råder för varje specifik förskola.</p>								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Delta i utbildningsförvaltningens kompetensutvecklingsinsatser utifrån den reviderade läroplanen	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
<p>Personal och ledning har deltagit i två föreläsningar med teman undervisning och kvalitetsarbete i förskolan. Personal och ledning har även deltagit i Förskolesummit, en återkommande konferens som möjliggör meningsskapande möten mellan forskare och praktiker, som verkar för förskolans uppdrag och utveckling och bidrar till verksamhetsutveckling.</p> <p>Sju förskolechefer och biträdande förskolechefer (från och med den 1 juli rektorer och biträdande rektorer) har deltagit i en kommunförlagd högskoleutbildning på 7,5 hp med tema undervisning i förskolan i syfte att stödja det pedagogiska ledarskapet. En förskolechef/rektor har deltagit i en forskningscirkel med utgångspunkt bland annat i att undersöka och fördjupa det pedagogiska ledarskapet.</p>			
 Föreläsning för all pedagogisk personal utifrån den reviderade läroplanen	2019-01-01	2019-03-31	
Analys			
<p>Två föreläsningkvällar för all pedagogisk personal utifrån den reviderade läroplanen för förskolan med tema "förskollärares ansvar och arbetslagets roll i nya läroplanen" har genomförts.</p>			
 Revidering och digitalisering av den pedagogiska plattformen	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Revidering av den pedagogiska plattformen pågår.			
 Ta fram en handlingsplan för förskollärare och barnskötare i syfte att förbättra arbetsmiljön	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
<p>En workshop om förslag på områden i handlingsplanen har genomförts. Återkoppling av workshopen inför implementering av handlingsplanen har skett i juni. Arbetet med framtagandet av en lokal handlingsplan har påbörjats.</p>			
 Ta fram en lokal plan för introduktion	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Arbetet med lokal plan för introduktion har påbörjats, den kommer att ingå som en del i den pedagogiska plattformen.			
 Ta fram och analysera statistik gällande avslut, andel personalrörlighet och orsaker till avslut	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
<p>Digital avslutsenkät finns numera som komplement till avslutssamtalet, HR-avdelningen sammanställer resultaten årligen och tar fram statistik över personalrörligheten.</p>			
 Utbildningsinsats för enheternas ledningsorganisationer med koppling till organisationsöversynen	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Aktiviteten planeras att genomföras under hösten.			
 Utbildningsinsats om hela rekryteringsprocessen för förskolechefer och biträdande förskolechefer	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Under våren genomfördes först en utbildningsinsats för förvaltningens alla chefer om kompetensbaserad rekrytering och därefter ett frukostseminarium om rekryteringssystemet Jobba i stan.			

Nämndmål:

1.3.2 Varje barn utvecklar tillit, empati och respekt för sin omgivning i hållbara sammanhang

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att varje barn ska utveckla tillit, empati och respekt för sin omgivning i hållbara sammanhang (syftar på hållbar utveckling, såväl ekonomisk och social som miljömässig) i enlighet med läroplansuppdraget genom att:

- Årligen ta fram en plan mot diskriminering och kränkande behandling på respektive förskola.
- Systematiskt arbeta och dokumentera aktiva åtgärder.
- Kontinuerligt lyfta, identifiera, definiera och konkretisera förskolornas värdegrundsarbete kopplat till läroplansuppdraget.
- Säkerställa en trygg och säker omsorg för alla barn.
- Arbeta aktivt med FN:s barnkonvention, normkritik och jämställdhet.
- Vid behov av mera stöd och hjälp för barn sätta in insatser så tidigt som möjligt.
- Skapa möjligheter till barns delaktighet och inflytande, oavsett kön.
- Skapa tillitsfulla relationer med hemmen.

Det förväntade resultatet har under 2019 fokus på måluppfyllelsen utifrån barnrättsperspektivet som är ett prioriterat område.

Förväntat resultat

Personalens självvärdering utifrån läroplansuppdraget visar att arbetet utifrån barnkonventionen är väl förankrat i verksamheten. Andel vårdnadshavare som upplever att barnen på förskolorna ges lika möjligheter att utvecklas är fortsatt hög. Andel vårdnadshavare som upplever att förskolan är trygg och säker är fortsatt hög.

Analys

Arbetet för att nå det förväntade resultatet pågår, se analys under respektive indikator samt kommentarer under aktiviteterna nedan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel arbetslag som bedömer sig klara kriteriet för barnkonventionen på nivå 4 i kvalitetsindikatorn, självvärdering utifrån läroplansuppdraget						95 %		2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Personalen gör självvärdering (WKI) under hösten. I dagsläget förväntas förskolorna nå årsmålet. Prognosen bygger på att utfallet för 2018 års självvärdering var 95 procent.								
	Andel nöjda vårdnadshavare gällande barns lika möjligheter att utvecklas på förskolan	95 %				93 %		2019
Analys								
Årsmålet uppnås. I årets förskoleundersökning svarar 95 procent av vårdnadshavarna att de instämmer i att barn får lika möjligheter att utvecklas på förskolan. Det är något högre än föregående år, då motsvarande siffra var 93 procent. Östermalm ligger även detta år över snittet för kommunala förskolor i staden totalt (89). Förskolornas ledningar följer upp frågorna utifrån den verksamhet som erbjudits och de lokala förutsättningarna som råder på varje specifik förskola.								
	Andel nöjda vårdnadshavare gällande trygg och säker förskola	90 %				90 %		2019
Analys								
Årsmålet uppnås. I årets förskoleundersökning svarar 90 procent av vårdnadshavarna att de instämmer i att förskolan i sin helhet är trygg och säker. Det är samma utfall som föregående år. Östermalm ligger även detta år över snittet för kommunala förskolor i staden totalt (88). Förskolornas ledningar följer upp frågorna som är kopplade till trygg och säker förskola utifrån den verksamhet som erbjudits och de lokala förutsättningarna som råder på varje specifik förskola.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Barnrättsperspektivet inkluderas tydligare i den reviderade pedagogiska plattformen	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Revidering av den pedagogiska plattformen pågår.			
	Föreläsningar för barnskötare och förskollärare kopplat till barn i behov och barnrättsperspektivet	2019-01-01	2019-12-31
Analys			
Föreläsning med tema "lågaaffektivt bemötande" har anordnats för medarbetare och chefer i mars.			
	Ta fram lokala riktlinjer utifrån stadens riktlinjer för barnsäkerhet	2019-01-01	2019-12-31
Analys			
Arbetet har påbörjats, och kommer att ingå som en del i den pedagogiska plattformen.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls helt

Analys

Bedömningen av måluppfyllelsen baseras på utfall för perioden samt prognos för helåret gällande fullmäktiges indikatorer samt underliggande nämndmål med tillhörande indikatorer

och aktiviteter. I bedömningen läggs särskild vikt vid de indikatorer som följs upp per tertiäl. Av nedanstående indikatorer som redovisas på årsbasis prognostiseras att tre indikatorer som baseras på brukarenkät inom funktionsnedsättning endast delvis kommer att uppnå årsmålen. Sex av indikatorerna baseras på Stockholmsenkäten, vilken genomförs först år 2020 och räknas därför bort i underlaget för sammantaget resultat. Nämnden har dock påbörjat arbetet för att nå måluppfyllelse gällande samtliga nya indikatorer och aktiviteter som tillkom utifrån stadens budget.

Särskilda uppföljningar

Utvecklad samverkan mellan skola och socialtjänst

Samverkan med skolan är fortsatt prioriterad och ett samarbete har inletts kring elever med hög skolfrånvaro. Kontakt har tagits med de stadsdelar som prövat modellen med skolsociala team för att ta del av de erfarenheter som finns. Utbildningsförvaltningen har nyligen anställt en särskild samordnare med placering på Östermalm, som kommer att jobba i nära samarbete med socialtjänsten för att utveckla arbetet gällande elever med problematisk skolfrånvaro. Samverkansöverenskommelsen mellan utbildningsnämnden och stadsdelsnämnden har reviderats. Överenskommelsen reglerar olika samverkansforum samt rutin för anmälan till socialtjänsten gällande barn som misstänks fara illa.

Familjeenhetens mottagningsgrupp startade under vårterminen så kallade öppethusmöten för samverkan, där representanter från både förskolor och skolor bjuds in för information om socialtjänstens arbete samt möjlighet att ställa frågor och diskutera olika teman. Under vårterminen hölls tre öppna hus och ytterligare tillfällen planeras under hösten.

Utvecklat arbetssätt och riktlinjer för att säkerställa att allvarssamtal hålls inom 48 timmar

Stadsdelsnämnderna har i budget 2019 fått i uppdrag att utveckla arbetssätt för att säkerställa att allvarssamtal med ungdomar och deras föräldrar samt polis ska hållas inom 48 timmar efter det att det kom till socialtjänstens kännedom att den unge för första gången begått brott eller misstänks ha begått brott. Familjeenheten har utarbetat rutiner för hur dessa anmälningar ska hanteras och har påbörjat samtalen. Polisen har meddelat att de inte har möjlighet att delta i samtalen, vilket innebär att modellen inte fullt ut kan tillämpas.

Handlingsplanen för förbättrad arbetssituation för socialekreterare och biståndshandläggare

Familjeenheten har gjort en omorganisation av ledningsstrukturen för att öka tydligheten inom enheten och möjliggöra en god ledartillgänglighet. Vidare har enheten förstärkt den sociala barn- och ungdomsvården genom en utökning av enhetens mottagningsgrupp och utredningsgrupp med en socialekreterare vardera. Enheten har under perioden haft bemanning från stadens särskilda förstärkningsteam, som är en del i stadens arbete med handlingsplanen och en resurs för stadsdelsnämnders barn- och ungdomsvård.

Stöd- och serviceenheten har utarbetat en ny introduktionsplan för att säkerställa ett bra mottagande av nya medarbetare. Försörjningsstödsenheten har haft sommarvikarier anställda för att avlasta och underlätta såväl sommarplanering som introduktion av nyanställda. Enheten utvecklar under hösten nya arbetssätt för mottagnings- samt utredningsgrupp och gör därför studiebesök hos andra stadsdelsförvaltningar för inspiration och erfarenhetsutbyte.

Övrig samverkan och tidiga insatser

Samordnaren för individuell plan, SIP-samordnaren, inom barn och ungdom fortsätter arbetet med att bidra till att förbättra barnets situation och hälsa samt att stärka delaktigheten. Uppdraget är att säkerställa att de barn som är i behov av samtidig hjälp från flera huvudmän får sina behov tillgodosedda. Projektet, som har förlängts att gälla även 2019, är ett samarbete med stadsdelsnämnderna Kungsholmen och Norrmalm.

Samtliga nämnder har uppmanats att bistå socialnämnden med arbetet att tillhandahålla platser för ungdomstjänst. Ungdomstjänst är en påföljd eller straff för unga i åldern 15 - 21 år som har blivit dömda för brott. Förvaltningen fortsätter att utreda vilka typer av arbetsplatser som kan tänkas vara lämpliga för ungdomstjänst.

Digitalisering

Stöd- och serviceenheten har tillgång till ipads som används vid externa möten. Bemötande och metodik har utvecklats genom inköp av VR- glasögon och en actionkamera, vilka används till att förbereda samt underlätta för brukarna att kunna se en miljö innan man besöker den. Enheten filmar en miljö och kan sedan visa den genom VR-glasögon för klienten, som kan förbereda sig inför ett besök i en ny miljö. Filmen kan även användas för att fler personer ska kunna se och uppleva en miljö utan att åka dit vilket sparar såväl tid som transporter. Enheten har börjat använda skypesamtal i SIP-möten och erbjuder det som ett alternativ till klienter att komma på byråbesök. Även Försörjningsstödsenheten avser att öka användandet av Skype där så är möjligt och lämpligt.

Verksamhetsförändringar

Vuxenenhetens personliga ombud, vilka arbetar för hela Stockholms innerstad, kommer att flytta verksamheten under hösten till en ny lokal på Södermalm. Verksamheten har permanentat förstärkningen med ett fjärde personligt ombud som tidigare finansierats genom medel från Uppdrag psykisk hälsa.

Under våren genomfördes verksamhetsövergång till Region Stockholm, SLSO, gällande ungdomsmottagningens medicinska del. Framgent ansvarar stadsdelsnämnden endast för kuratorerna. I november kommer verksamheten flytta till nya ändamålsenliga lokaler i närheten av Odenplan.

Arbetsätt och goda exempel

- Fördjupat kvalitetsarbete har utförts genom att enheter inom socialtjänsten har lämnat in bidrag till stadens kvalitetsutmärkelse. Årets tävlande är vuxenenheten, stöd-och serviceenhetens beställarenhet samt Värtans gruppbostad.
- Under föregående år sökte och beviljades vuxenenheten lokala utvecklingsmedel till en förstudie i syfte att stärka brukarinflytandet på Startpunkten. En projektledare från NSPH har anställts och ett brukarråd har inrättats. Nya medel har beviljats under 2019. På Startpunkten finns två Peer-support som har uppdraget att stärka brukarnas inflytande. De sammankallar brukarrådet och håller i cirklar för deltagarna.
- Samverkan med Relationsvåldscentrum innerstaden- RVCI, fortgår. Där erbjuds stöd och behandling till våldsutsatta och våldsutövare, som kan söka dit antingen genom beslut om bistånd eller på eget initiativ upp till fem samtal. Hittills under året har 26 våldsutsatta fått stöd och fem våldsutövare har fått stöd för att upphöra med sitt våld. Förvaltningens statistik visar att antalet ärenden rörande våld i nära relationer har ökat. Förvaltningen möter behovet med två handläggare med specialistkompetens inom

området.

- Fältassistenterna har tillsammans med kollegorna i stadsdelsnämnderna Hässelby-Vällingby och Norrmalm ansvarat för ungdomsfestivalen We are Stockholm. Fältassistenterna har påbörjat planering av ett HBTQ-häng tillsammans med Kungsholmen, syftet är att främja god psykisk hälsa och en meningsfull fritid. Under hösten börjar fältassistenterna även att sprida programmet RoS (respekt och självrespekt) till ungdomar i årskurs 7. RoS syftar till att ge unga verktyg för att medvetandegöra eget ansvar, gränsdragningar och värderingar.
- Kuratorerna på ungdomsmottagningen har genomfört grupper i ACT, Acceptance and Commitment Therapy, i syfte att ge ungdomarna verktyg för stresshantering.
- Stöd- och serviceenhetens särskilda boenden enligt LSS arbetar med att slutföra samt implementera ett flerårigt AKK-projekt, Alternativ och Kompletterande Kommunikation. Syftet är att de boende med hjälp av hjälpmedel, struktur och särskild metodik ska kunna kommunicera utifrån sina egna förutsättningar. Särskilda ombud kommer efter projektets avslut fortsätta implementera teknik, kunskap och arbetssätt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och unga som bedöms ha skyddsbehov som har kunnat placeras under trygga förhållanden	100	100 %	100 %		100	100 %	100 %	Tertial 2 2019
Analys Bedömning av skyddsbehov är individuellt. Underlaget är för begränsat för att kunna dra slutsatser gällande olikheter mellan könen.								
   Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats.	86,5 %	88,9 %	82,8 %	85,5 %	84 %	84 %	84 %	Tertial 2 2019
Analys Resultatet har förbättrats ytterligare sedan tertialrapport 1. Lika många flickor som pojkar har återaktualiserats, sex pojkar och sex flickor, samtliga i åldern 13-19 år. Inga barn i åldrarna 0-12 år har återaktualiserats. En vanlig orsak till återaktualisering är hög skolfrånvaro samt missbruk. Genomsnittet för samtliga stadsdelsförvaltningar är 83,8 procent.								
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering				86 %		91 %	Öka	2019
Analys Resultatet redovisas under hösten, via brukarenkätundersökning i staden. Prognosen baseras på föregående års resultat.								
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering				91 %		91 %	Öka	2019
Analys Resultatet redovisas under hösten, via brukarenkätundersökning i staden. Prognosen baseras på föregående års resultat.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri				35,51		25 %	25 %	2019
Analys Resultatet redovisas under hösten, via brukarenkätundersökning i staden. Prognosen baseras på föregående års resultat.								
  Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	56,7 %	63,6 %	37,5 %	65,7 %	60 %	50 %	42 %	Tertial 2 2019
Analys Marginellt försämrat resultat mot tertial 1. Stadens snitt är 50,4 procent. Det begränsade underlaget gör att det inte går att dra långtgående slutsatser kring varför det under mätperioden varit en större andel män vars insatser avslutats enligt plan.								
  Andel meddelanden om avhysning som inkommit till förvaltningen från Kronofogdemyndigheten som kunnat avvärjas	0 %				10 %	10 %	tas fram av nämnd	Tertial 2 2019
Analys Förvaltningens bosamordnare arbetar vräkningsförebyggande genom att etablera kontakt med personer som riskerar att bli bostadslösa genom uppsägning samt därefter lotsa dem till rätt enhet inom förvaltningen alternativt till budget- och skuldrådgivare. Förvaltningen har mottagit tre meddelande om avhysningar på icke aktuella personer sedan tertialrapport 1. I ett av de tre fallen rörde det sig en uppsägning på grund av olovlig andrahandsuthyrning. I det andra fallet blev personen uppsagd av hyresvärden då försök gjorts att sälja hyreskontraktet genom att arrangera ett skenbyte. I det tredje fallet rörde det sig om en tvångsförsäljning av en bostadsrätt i samband med utmätning. Dessa avhysningar hade inte kunnat avvärjas.								
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				83 %		90 %	90 %	2019
Analys Resultatet redovisas under hösten, via brukarenkätundersökning i staden. Prognosen baseras på föregående års resultat.								
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				77 %		78 %	78 %	2019
Analys Utfallet på indikatorn kommer till hösten via brukarenkätundersökning i staden. Prognosen för resultatet baseras på föregående års resultat.								
  Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes				81 %		80 %	80 %	2019
Analys Resultatet redovisas under hösten, via brukarenkätundersökning i staden. Prognosen baseras på föregående års resultat.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten skattar sin hälsa som god				75,5 %			-	2019
Analys	Indikatorn bygger på indexet Grad av god psykisk hälsa som baseras på flera frågor från Stockholmsenkäten. Enkäten görs vartannat år. Nästa Stockholmsenkät genomförs år 2020 varför inget årsmål fastställdes i samband med verksamhetsplan 2019. Därför lämnas heller ingen prognos för helåret.							
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol				47 %			-	2019
Analys	Indikatorn anger hur många elever i åk 9 som svarar Dricker inte alkohol på frågan: Hur ofta dricker du alkohol motsvarande 18 cl ren alkohol? Nästa Stockholmsenkät genomförs år 2020 varför inget årsmål fastställdes i samband med verksamhetsplan 2019. Därför lämnas heller ingen prognos för helåret.							
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika				88 %			-	2019
Analys	Indikatorn mäter andel i åk 9 som svarar nej på frågan: Har du någon gång använt narkotika? Nästa Stockholmsenkät genomförs år 2020 varför inget årsmål fastställdes i samband med verksamhetsplan 2019. Därför lämnas heller ingen prognos för helåret.							
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak				80 %			-	2019
Analys	Indikatorn visar andel i åk 9 som svarar att de har aldrig rökt eller snusat. Nästa Stockholmsenkät genomförs år 2020 varför inget årsmål fastställdes i samband med verksamhetsplan 2019. Därför lämnas heller ingen prognos för helåret.							
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld							-	2019
Analys	Beskrivning av indikatorn kommer att tas fram under året. Nästa Stockholmsenkät genomförs år 2020 varför inget årsmål fastställdes i samband med verksamhetsplan 2019. Därför lämnas heller ingen prognos för helåret.							
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte burit vapen							-	2019
Analys	Beskrivning av indikatorn kommer att tas fram under året. Nästa Stockholmsenkät genomförs år 2020 varför inget årsmål fastställdes i samband med verksamhetsplan 2019. Därför lämnas heller ingen prognos för helåret.							
Antal vräkningar som berör barn	0	0	0		0	0	tas fram av nämnd	Tertial 2 2019
Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				88 %		92 %	92 %	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Utfallet på indikatorn kommer till hösten via brukarenkätundersökning i staden. Prognosen för resultatet baseras på föregående års resultat.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna fortsätta att utveckla stödet till elever med funktionsnedsättning som går ut ungdomsgymnasiet och gymnasiesärskolan.	2019-01-01	2019-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ansvara för att barnskötare, socialsekreterare och medarbetare inom äldreomsorgen erbjuds vidareutbildning och kompetensutveckling.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med idrottsnämnden, stadsdelsnämnderna och civilsamhällets aktörer utveckla hälsofrämjande insatser för personer med funktionsnedsättningar.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna följa upp konsekvenser av nya utskrivningsregler för brukare som kommer från slutenvård.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna göra en översyn av gällande riktlinjer med inriktning att alla stadsdelsnämnder ska inrätta lokala operativa samverkansforum för samverkan mellan skola, socialtjänst och polis.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med landstinget utveckla en stadsövergripande handlingsplan för att förebygga självmord.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda en komplettering av stadens relationsvårdcentrums verksamhet så att den även inkluderar stöd till barn som upplevt våld.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda om det är möjligt att utveckla boendestöd inom missbruksområdet.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda vilka möjligheter det finns och vilka insatser som skulle krävas, i fall av våld i nära relationer, att se till att det är den våldsutsatta parten och inte våldsutövaren som bor kvar i det gemensamma boendet.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av riktlinjerna för hur socialtjänsten agerar när ett barn eller en ungdom stängs av från skolan med sikte på snabbare insatser.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn avseende stadens ungdomsmottagningar gällande bland annat organisation och huvudmannaskap.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna att införa kompetenshöjande insatser om könsstymning genom att införa en särskild utbildning som riktas till personal inom skola, vård och socialtjänst.	2019-01-01	2019-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetssätt för att säkerställa att allvarssamtal med ungdomar och deras föräldrar samt polis ska hållas inom 48 timmar efter det att det kom socialtjänsten till	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
kännedom att den unge för första gången begått eller misstänks ha begått brott.			
Analys Familjeenheten har utarbetat rutiner för hur dessa anmälningar ska hanteras och har påbörjat samtalen. Polisen har meddelat att de saknar möjlighet att delta, vilket innebär att modellen inte fullt ut kan tillämpas.			

Nämndmål:

1.4.1 Förebyggande arbete och insatser av hög kvalitet ger barn och unga goda uppväxtvillkor

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Barnets perspektiv och barnrättsperspektivet är vägledande vid all kontakt med familjer och barn.
- Medarbetare har kompetens i att samtala med barn.
- Socialtjänsten använder stadens stödmaterial samt evidensbaserade metoder och arbetssätt för att säkerställa barnets bästa i ärenden som berör barn.
- Föräldrar erbjuds olika former av föräldrastödsprogram och familjebehandling.
- Samverka strukturerat inom stadsdelsområdet mellan socialtjänst, förskola, skola, fritidsverksamhet samt genom extern samverkan med polis och hälso- och sjukvården.
- Implementera Stadens program för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken (ANDT).

Förväntat resultat

Barn och ungas perspektiv och rättigheter synliggörs i socialtjänstens arbete. Barnets bästa uppmärksammas och socialtjänsten får vetskap om barn och unga som har behov av stöd eller skydd. Dessa ges individuellt anpassade insatser som ger ett långsiktigt resultat och behovet av återaktualisering minskar. Minst 84 procent av de barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ- och familjeomsorgen ska inte vara aktuella 12 månader efter avslutad insats.

Analys

Arbetet för att nå det förväntade resultatet pågår se kommentarer under aktiviteterna nedan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Nämnden implementerar stadens program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad, samt förankrar det fortsatta arbetet genom lokala rutiner och samverkansformer	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Nämndens berörda verksamheter arbetar med stadens program för barnets rättigheter samt implementerar stödmaterial för barnrättsperspektiv inom socialtjänsten. Det kommer även att implementeras i förvaltningens kvalitetsledningssystem enligt SOSFS 2011:9. Innehållet i programmet och dess stödmaterial lyftes på ett chefsforum under våren och fortsatta aktiviteter är inplanerade till hösten. Stöd- och serviceenheten har utvecklat särskilda kallelser för barn och enheten har tillsammans med vuxenenheten reviderat samverkansrutinen utifrån barnrättsperspektivet. Försörjningsstödsenheten arbetar med kollegial aktgranskning för att gå igenom såväl goda exempel som avvikelser inom barnrättsarbetet. Även vuxenenheten utvecklar och förbättrar barnkonsekvensanalyserna i vuxenutredningarna genom kollegiala granskningar.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Socialtjänsten och förskolan ska särskilt stärka sitt samarbete i syfte att nå barn och deras familjer i ett tidigt skede	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Familjeenhetens samverkan med förskolan är fortsatt prioriterad och enhetens mottagningsgrupp har regelbundna öppna hus-möten för samverkan med representanter från skolor och förskolor.			

Nämndmål:

1.4.2 Vuxna i stadsdelsområdet lever ett självständigt liv utifrån sina förutsättningar

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Vuxna med missbruksproblem får en individuellt utformad plan som ger den enskilde förutsättningar att lämna sitt missbruk genom användande av evidensbaserade insatser.
- Erbjudna personer inom socialpsykiatri insatser av hög kvalitet som bidrar till ökad självständighet.
- Arbeta enligt Stadens program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck och i samverkan med relationsvårdscentrum i innerstaden, RVCI.

Förväntat resultat

Vuxna med missbruksproblem får stöd i enlighet med den plan som upprättats. Minst 50 procent av insatserna avslutas enligt plan. Av de personer som har beviljats stödinsatser inom socialpsykiatri är minst 80 procent nöjda med den utredning som genomförts och minst 25 procent upplever att de klarar mer själva. Minst 75 procent av de personer som har utsatts för våld avslutar insats enligt plan och kan leva ett liv fritt från våld.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel våldsutsatta personer som avslutar insats enligt plan						75 %		2019
Analys Indikatorn är ny och mäts på årsbasis. Prognosen är att målet uppnås.								

Nämndmål:

1.4.3 Personer med funktionsnedsättning lever ett självständigt liv och deltar på lika villkor i samhället

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar systematiskt för att nå målet genom att:

- Utgå från Riktlinjer för ledsagning och ledsagarservice samt Riktlinjer för handläggning av insatser enligt LSS, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, och bistånd enligt SoL, socialtjänstlagen, till barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning.
- Erbjudna personer med funktionsnedsättning som är i behov av stöd ett gott bemötande och delaktighet i utformningen av insatser präglade av hög kvalitet och rättssäkerhet.
- Sprida information om Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning, till berörda verksamheter.
- Samarbeta med nämndens råd för funktionshinderfrågor.

Förväntat resultat

Personer med funktionsnedsättning har fått ett gott bemötande och upplever att de varit delaktiga vid utredning och genomförande av insatser. Minst 90 procent med stöd och service för personer med funktionsnedsättning upplever att de blir väl bemötta av nämndens personal och minst 78 procent upplever att de kan påverka insatsens utformning.

Analys

Arbetet för att nå det förväntade resultatet pågår enligt plan, se analys under respektive indikator samt kommentarer under aktiviteterna nedan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Information om stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning, ska spridas till nämndens berörda verksamheter	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Stadens funktionshindersombudsman Pia Ehnhage har medverkat på chefsforum och gått igenom stadens program. Cheferna har också fått underlag till implementering av programmet i verksamheten och budgetarbetet.			
 Vid utformandet av nämndens nya lokaler ska rådet för funktionshindersfrågor, brukarrepresentanter samt berörda enheter inom socialtjänsten aktivt delta och samverka.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Nämndens råd för funktionshindersfrågor har tagit del av nämndens arbete genom adjungerande av aktuell projektledare, lokalintendent samt tillgänglighetsspecialist. Särskilda checklistor för tillgänglighet, såväl fysisk som kognitiv och kommunikativ har lyfts. Under hösten kommer rådet fortsatt få ta del av tillgänglighetsarbetet i förvaltningens nya lokaler.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

 Uppfylls helt

Analys

Bedömningen av måluppfyllelsen baseras på prognos för helåret gällande fullmäktiges indikatorer och underliggande nämndmål med tillhörande indikatorer och aktiviteter.

Kvinnor och män ska ha samma förutsättningar att få sina behov tillgodosedda och förvaltningen arbetar strukturerat för att säkerställa att brukarna får en likvärdig vård och

omsorg. Enligt Äldreomsorgens årsrapport 2018 har Östermalms stadsdelsområde högst andel, 15,2 procent, äldre mellan 65 och 79 år och också, tillsammans med Farsta stadsdelsområde, högst andel äldre över 80 år, fem procent. Av de brukare som under 2018 fått ett biståndsbeslut från äldreomsorgen på Östermalms stadsdelsförvaltning var 71 procent kvinnor och 29 procent män. Av dem som under 2018 beviljats vård- och omsorgsboende var 75 procent kvinnor och 25 procent män. Östermalm hade 2018 näst högst antal beviljade snitttimmar per månad för hemtjänst, 39,9. Snittet för staden var 35 timmar. Östermalm var 2018 också en av de två stadsdelar som redovisat högst andel beslut om vård- och omsorgsboende, 30 procent. Statistik från SCB visar att kvinnor lever längre än män och behovet av vård och omsorg ökar med stigande ålder. SCB menar dock att skillnaden i livslängd mellan könen förväntas minska i framtiden, vilket även kommer att ge avtryck i stadsdelens statistik.

I kommunstyrelsens avstämningsärende konstateras att stadens målpuppfyllelse för indikatorerna om måltidsupplevelsen och utevistelse inte varit tillräckligt god de senaste åren. Stadsdelsnämnderna uppmanades därför att under året stärka arbetet med stöd av äldrenämndens utvecklingsarbete i frågorna. I april genomförde äldreomsorgen ett utförarmöte för vård- och omsorgsboenden i egen regi och på entreprenad med särskilt fokus på måltidssituationen. På mötet medverkade äldreförvaltningens dietister och Ersta Diakoni berättade om det måltidsprojekt de arbetar med på Linnégården. Från och med september har äldreomsorgen tillgång till dietist på 50 procent. Dietistens uppdrag är att dels arbeta strategiskt med mat och måltider och dels att arbeta kliniskt med äldre på Rio vård- och omsorgsboende och som stöd och handledning för verksamheten.

Verksamhetsförändringar

I slutet av mars beviljade Inspektionen för vård och omsorg (IVO) Ansvar & Omsorg Temabo AB tillstånd för att driva Kampementets vård- och omsorgsboende. Boendet har drivits av stadsdelsnämnden sedan 1 april 2018 då IVO avslag dåvarande Temabo ABs tillståndsansökan. Övertagandet genomfördes 11 juni 2019 och förvaltningen har arbetat tillsammans med entreprenören för att möjliggöra en verksamhetsövergång med bibehållen god kvalitet för de boende och för personalen. Verksamhetsförändringen har inneburit ett intensivt arbete för förvaltningen, både för äldreomsorgsavdelningen och för stöd- och styrningsfunktioner.

Sommaraktiviteter för de äldre:

I samband med stadsdelsnämndens beslut om tertialrapport 1 fick förvaltningen i uppdrag att under sommaren särskilt fokusera på att möjliggöra utevistelse och samvaro för de äldre i stadsdelen och att återrapportera resultatet i tertialrapport 2. Under sommaren har verksamheterna erbjudit ett brett och varierat utbud av aktiviteter för samvaro, utflykter, gemensamma måltider, fikastunder och träning för stadsdelens äldre:

- På Rio vård- och omsorgsboende har aktiviteter genomförts under hela sommaren, framförallt utomhus i boendets trädgård. Verksamheten har också genomfört flera utflykter, bland annat till Rosendals trädgård.
- Aktivitetscentret Rio har haft öppet under sommaren, undantaget två veckor, och erbjudit café med smörgåsar och hembakat till självkostnadspris samt möjlighet att sitta utomhus i Drömmerskans trädgård. Intresserade kan ingå i en grupp och hjälpa till med skötseln av trädgården. Övriga aktiviteter under sommaren har bland annat

varit utflykt till Artipelag, besök av Sveriges äldsta bloggare Dagny Carlsson, musikunderhållning, filmvisning och olika former av gymnastik och träning både utomhus och inomhus. På onsdagar har gemensam träning och introduktion i det för seniorer särskilt anpassade utegymmet i Tessinparken erbjudits.

- Seniorträffen på Bo Bergmans gata har haft öppet hela sommaren och erbjudit aktiviteter som filmvisning, bridge, olika former av gymnastik och träning samt sommarcafé med "Hjärngympa".
- Under maj till augusti har tio kostnadsfria heldagsutflykter för äldre i stadsdelen organiserats. Resorna har utgått från Bo Bergmans gata 4 och personal från seniorträffarna har följt med. Exempel på resmål är Sigtuna, Trosa, Mariefred och Norrtälje.

Arbetsätt och goda exempel

- I slutet av augusti genomförde äldreomsorgen ett möte med representanter för verksamhetsledning, hemtjänst, biståndshandläggare, anhörigkonsulent, dagverksamhet, seniorträff och aktivitetscenter samt stadsdelens pensionärsråd för att ta fram förslag på hur arbetet med att nå personer som upplever, eller riskerar uppleva, ofrivillig ensamhet och social isolering kan vidareutvecklas.
- Hemtjänst i egen regi fortsätter sin kompetensutveckling inom demens genom Svenskt Demenscentrums utbildningsmodell Stjärnmärkt. Linnégatans hemtjänst och Banérgatans hemtjänst har uppnått Stjärnmärkning under våren 2019 och på Hemtjänst väst pågår arbetet
- Gruppen som arbetar med Tryggt mottagande, fyra undersköterskor, har tagit emot ärenden under hela sommaren. Återkoppling från brukarna visar att insatsen varit uppskattad.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen				66 %		73 %	70 %	2019
Analys Indikatorn baseras på resultat från Socialstyrelsens brukarundersökning som publiceras under hösten. Prognosen är baserad på resultat från de två senaste brukarundersökningarna. Mat och måltidssituationen är ett identifierat utvecklingsområde och enheterna arbetar medvetet för att ta tillvara de boendes synpunkter och förslag. En liknande fråga, Är du nöjd med måltidssituationen?, ställs till de äldre i biståndshandläggarnas kvalitetsuppföljning på individnivå. Äldreförvaltningen redovisar resultaten fyra gånger per år. I den senaste redovisningen, som avser 126 svar från äldre på vård och omsorgsboende med beslut från Östermalms stadsdelsnämnd mellan 2 januari- 25 juni, anger 95 procent att de är nöjda med måltidssituationen. Motsvarande siffra för staden totalt är 89 procent.								
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra				50 %		57 %	57 %	2019
Analys Indikatorn baseras på resultat från Socialstyrelsens brukarundersökning som publiceras under hösten 2019. Prognosen är baserad på att resultatet för 2017 års brukarundersökning var 56 procent, och att utevistelsegarantin är ett identifierat utvecklingsområde för enheterna. Det bedöms därför som möjligt att nå årsmålet, trots det låga resultatet, 50 procent, 2018. En liknande fråga, Får du komma ut i den utsträckning som du önskar? ställs till de äldre i biståndshandläggarnas kvalitetsuppföljning på individnivå. Äldreförvaltningen redovisar resultaten fyra gånger per år. I den senaste redovisningen, som avser 126 svar från äldre på vård och omsorgsboende med beslut från Östermalms stadsdelsnämnd mellan 2 januari-								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
25 juni, anger 77 procent att de får komma ut i den utsträckningen de önskar. Motsvarande resultat för staden totalt är 61 procent.								
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten						86 %	85 %	2019
Analys Indikatorn baseras på resultat från Socialstyrelsens brukarundersökning som publiceras under hösten 2019. Prognosen är baserad på resultatet för 2018, 85 procent. En liknande fråga: Har du deltagit i planeringen om hur den beviljade hjälpen ska utföras?, ställs till de äldre i biståndshandläggarnas kvalitetsuppföljning på individnivå. I den senaste redovisningen avseende hemtjänst, som avser 182 svar från äldre med hemtjänstbeslut från Östermalms stadsdelsnämnd mellan 2 januari- 25 juni, anger 74 procent att de deltagit i planeringen. Motsvarande siffra för staden totalt var 75,8 procent.								
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende						77 %	76 %	2019
Analys Indikatorn baseras på resultat från Socialstyrelsens brukarundersökning som publiceras under hösten 2019. Prognosen är baserad på resultatet för 2018, 76 procent. Samma fråga, Har du möjlighet att påverka hur hjälpen genomförs? ställs till de äldre i biståndshandläggarnas kvalitetsuppföljning på individnivå. I den senaste redovisningen, som avser 126 svar från äldre på vård och omsorgsboende med beslut från Östermalms stadsdelsnämnd mellan 2 januari- 25 juni, anger 75 procent att de upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs. Motsvarande siffra för staden totalt är 87 procent.								
  Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten						81 %	81 %	2019
Analys Indikatorn baseras på resultat från Socialstyrelsens brukarundersökning som publiceras under hösten 2019. Prognosen är baserad på resultatet för 2018, 78 procent, och på resultat från biståndshandläggarnas individuppföljningar. Den senaste redovisningen av biståndshandläggarnas kvalitetsuppföljning på individnivå, som avser 182 svar från äldre med hemtjänstbeslut från Östermalms stadsdelsnämnd mellan 2 januari- 25 juni, visar bland annat följande resultat för trygghetsskapande faktorer: 98,4 procent anger att de får ett respektfullt bemötande. Motsvarande siffra för staden är 98,1 procent. 81,2 procent anger att de upplever att det är lätt att komma i kontakt med hemtjänsten. Motsvarande siffra för staden totalt är 78,1 procent.								
  Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende						88 %	87 %	2019
Analys Indikatorn baseras på resultat från Socialstyrelsens brukarundersökning som publiceras under hösten 2019. Prognosen är baserad på resultatet för 2018, 87 procent, och på resultatet från biståndshandläggarnas individuppföljningar. Den senaste redovisningen av biståndshandläggarnas kvalitetsuppföljning på individnivå, som avser 126 svar från äldre på vård och omsorgsboende med beslut från Östermalms stadsdelsnämnd mellan 2 januari- 25 juni visar bland annat följande resultat för trygghetsskapande faktorer: - 96 procent anger att de upplever att de får ett respektfullt bemötande. Motsvarande siffra för staden totalt är 98 procent. - 83 procent anger att de upplever att personalen kommer inom rimlig tid om de påkallat hjälp. Motsvarande siffra för staden totalt är 85 procent. - 58 procent anger att de upplever att personalen har tid att sitta ner en stund och prata. Motsvarande siffra för staden totalt är 52 procent.								
  Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	94 %	93 %	95 %			95 %	92 %	2019
Analys Resultatet från stadens brukarundersökning visar att 94 procent av besökarna är nöjda med sin dagverksamhet, vilket innebär en procents sänkning gentemot resultatet 2018. Snittet för staden 2019 är 91 procent. Förvaltningen överträffar KF:s								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flicko r	Perio dens utfall VB 2018	Progn s helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
<p>årsmål men når inte det av nämnden satta årsmålet. Svarefrekvensen för Östermalm är i årets brukarundersökning 54 procent, vilket är något högre än 2018 då svarefrekvensen var 50 procent. Svarefrekvensen totalt för Stockholms stad är 58 procent. För Östermalm redovisas svar från 34 unika personer, varav 59 procent kvinnor och 41 procent män.</p>								
  Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst						85 %	84 %	2019
<p>Analys</p> <p>Indikatorn baseras på resultat från Socialstyrelsens brukarundersökning redovisas under hösten 2019. Prognosen är baserad på resultatet för 2018, 85 procent och på resultat från biståndshandläggarnas individuppföljningar. Den senaste redovisningen av biståndshandläggarnas kvalitetsuppföljning på individnivå, som avser 182 svar från äldre med hemtjänstbeslut från Östermalms stadsdelsnämnd mellan 2 januari- 25 juni, visar på stor nöjdhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 98,4 procent anger att de får ett respektfullt bemötande. Motsvarande siffra för staden totalt är 98,1 procent. - 96,1 procent anger att de får hjälpen så som man kommit överens om. Motsvarande siffra för staden totalt är 94,5 procent. 								
  Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende						82 %	81 %	2019
<p>Analys</p> <p>Indikatorn baseras på resultat från Socialstyrelsens brukarundersökning som publiceras under hösten 2019. Prognosen är baserad på resultatet för 2018, 82 procent, och resultatet av biståndshandläggarnas individuppföljningar. Den senaste redovisningen av biståndshandläggarnas kvalitetsuppföljning på individnivå, som avser 126 svar från äldre på vård och omsorgsboende med beslut från Östermalms stadsdelsnämnd mellan 2 januari- 25 juni visar bland annat följande resultat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 98 procent anger att de upplever att de får komma upp/gå och lägga sig när de vill. Motsvarande siffra för staden totalt är 93 procent. - 85 procent anger att de är nöjda med de aktiviteter som erbjuds. Motsvarande siffra för staden totalt är 82 procent. - 89 procent anger att de är nöjda med den mat som serveras. Motsvarande siffra för staden totalt är 86 procent. 								
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod				11,4		10	10	2019
<p>Analys</p> <p>Måttet avser samtliga hemtjänstutförare inom Östermalms stadsdelsområde och följs upp av stadsledningskontoret senare i år. Nämnden nådde inte målet 2018 men förbättrade sitt resultat jämfört med 2017. Hemtjänsten i egen regi arbetar för att förbättra kontinuiteten genom aktiv resurs- och schemaplanering och har påbörjat omorganisation där bland annat de geografiska förutsättningarna ses över för att möjliggöra optimerade turer, i form av minskad restid mellan kunderna, och hög personalkontinuitet. Östermalm har ett stort antal utförare med varierande storlek i antal kunder och geografiskt område vilket ger olika förutsättningar i förbättringsarbetet.</p> <p>En fråga om kontinuitet, Är det ungefär samma personer som hjälper dig?, ställs till de äldre i biståndshandläggarnas kvalitetsuppföljning på individnivå. I den senaste redovisningen avseende hemtjänst, som avser 182 svar från äldre med hemtjänstbeslut från Östermalms stadsdelsnämnd mellan 2 januari- 25 juni, anger 81,1 procent att de får hjälp av samma personer. Motsvarande siffra för staden totalt är 75,2 procent. Prognosen är försiktigt positiv och bygger på förvaltningens förbättrade resultat 2018 och resultatet från individuppföljningarna.</p>								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med Stockholms läns landsting utreda hur biståndsbedömarrollen kan utvecklas mot en renodling av å ena sidan myndighetsutövning, å andra sidan rådgivning och vägledning. Detta ska säkerställa en sammanhållen planering och tillgänglig uppföljning av samhällets insatser som utgår från den enskilda äldres behov och perspektiv.	2019-01-01	2019-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att få äldreomsorg på sitt modersmål.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.5.1 På Östermalm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Arbeta evidensbaserat och i enlighet med lagar, riktlinjer och övriga styrdokument.
- Fortsätta implementera stadens riktlinjer för handläggning av ärenden enligt SoL och LSS inom äldreomsorg för att säkerställa att myndighetsutövningen är rättssäker och likställig.
- Genomföra uppföljningar på individ-, avtals- och verksamhetsnivå samt systematisk hantera synpunkter och klagomål och andra avvikelser.
- Kompetensutveckla medarbetare och chefer utifrån verksamhetens behov.
- Möjliggöra deltagande i sociala sammanhang och varierade aktiviteter utifrån de äldres intresse och funktionsförmåga.

Förväntat resultat

Äldre är fortsatt nöjda med bemötande och insatser och upplever att deras behov och önskemål efterfrågas och respekteras. Valfärdsteknik används för aktivering, trygghet och kommunikation på verksamheterna. Maten på vård- och omsorgsboenden är god och vällagad och måltiderna upplevs vara trevliga stunder på dagen. Personalkontinuiteten i hemtjänsten är hög.

Analys

Arbetet för att nå det förväntade resultatet pågår enligt verksamhetsplan, se kommentarer under indikatorerna och aktiviteterna nedan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel brukare i hemtjänst egen regi som är nöjda med bemötandet						98 %		2019
Analys								
Indikatorn baseras på resultat från Socialstyrelsens brukarundersökning som publiceras under hösten 2019. Prognosen är baserad på resultatet 2018, 97 procent.								
 ♀ Andel brukare inom hemtjänsten som upplever att biståndsbeslutet motsvarar behovet.						73 %		2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Indikatorn baseras på resultat från Socialstyrelsens brukarundersökning som publiceras under hösten 2019. Prognosen är baserad på resultatet för 2018, 72 procent.								
 ♀	Andel brukare på dagverksamhet i egen regi som är nöjda med bemötandet.	100 %	100 %	100 %		100 %		2019
Analys								
Resultatet från stadens brukarundersökning visar att 100 procent av besökarna är nöjda med bemötandet på dagverksamheten. Snittet för staden 2019 är 98 procent. Svarefrekvensen för Östermalm är i årets brukarundersökning 54 procent, vilket är något högre än 2018 då svarefrekvensen var 50 procent. Svarefrekvensen totalt för Stockholms stad är 58 procent. För Östermalm redovisas svar från 34 unika personer, varav 59 procent kvinnor och 41 procent män.								
 ♀	Andel brukare på vård- och omsorgsboende i egen regi som tycker att maten smakar bra.					70 %		2019
Analys								
Indikatorn baseras på resultat från Socialstyrelsens brukarundersökning som publiceras under hösten 2019. Prognosen är baserad på resultatet för 2018, 67 procent, och på att mat och måltider är ett identifierat utvecklingsområde under 2019.								
 ♀	Andel brukare på vård- och omsorgsboende i egen regi som är nöjda med bemötandet					91 %		2019
Analys								
Indikatorn baseras på resultat från Socialstyrelsens brukarundersökning som publiceras under hösten 2019. Prognosen utgår från resultatet totalt för stadsdelen 2018, 93 procent.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Fortsätta arbetet med Stjärnmärkt i hemtjänsten egen regi	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Linnégatans hemtjänst och Banérgatans hemtjänst har uppnått Stjärnmärkning under våren 2019. Hemtjänst väst arbetar med aktiviteten och förväntas uppnå Stjärnmärkning under hösten.			
 Förvaltningen kommer att redovisa antalet avslag till vård- och omsorgsboende i samband med tertialrapporterna och verksamhetsberättelsen	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
För perioden januari - juni 2019 redovisar enheten för biståndsbedömning totalt 188 ansökningar om vård- och omsorgsboende, varav 152 bifall och 36 avslag. År 2018 redovisades för motsvarande period totalt 175 ansökningar om vård- och omsorgsboende, varav 136 bifall och 39 avslag.			
 Genomföra ett utvecklingsarbete med ungdomsbesök i äldreomsorgen.	2019-01-13	2019-12-31	
Analys			
Äldreomsorgen har tilldelats medel för ungdomsbesök inom vård- och omsorgsboenden i egen regi. På Rio vård- och omsorgsboende genomför Ung Omsorg aktiviteter på helgerna.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra utbildning och inspirationsseminarier kring mat och måltider för personal på vård- och omsorgsboenden.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Under april genomfördes ett utförande för vård- och omsorgsboenden i egen regi och på entreprenad med tema Mat och måltider. Dietister från äldreförvaltningen medverkade och Ersta diakoni berättade om sitt måltidsprojekt på Linnégårdens vård- och omsorgsboende. Från och med september har verksamheten tillgång till dietist på 50 procent och som kommer att ansvara för fortsatta aktiviteter på området.			
 Höja medarbetarnas kunskap om och bemötande av äldre HBTQ+ personer.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Aktiviteten genomförs på förvaltningens Äldreomsorgsdag i oktober i form av föreläsning till samtliga chefer, biträdande chefer, avdelningsstöd och biståndshandläggare.			
 Implementera arbetssättet Tryggt mottagande i hemmet	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Samtliga fyra undersköterskor är rekryterade till Tryggt mottagande i hemmet och finns i verksamheten från och med augusti. En biståndshandläggare har under en begränsad period fått i uppdrag att starta Tryggt mottagande.			
 Ta fram en lokal kostplan för äldreomsorgen	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Den lokala kostplanen kommer att utgå från "Mat- och måltidspolicy för äldreomsorgen i Stockholms stad" som äldrenämnden fattade beslut om 26 februari 2019. Den dietist som kommer att finnas i verksamheten från och med september kommer att ansvara för aktiviteten. Planerat genomförande hösten 2019.			
 Utbilda och inspirera medarbetare i användande av välfärdsteknik och digitala lösningar i verksamheten.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys I slutet av 2018 köpte äldreomsorgen in totalt sju gungstolar, särskilt anpassade för personer med demenssjukdom. (Rio vob 2 st, Kampementets vob 3 st och Dagverksamheterna 2 st). Under våren 2019 har personal fått instruktion och utbildning och verksamheterna är nu i gång med användandet. Surfplattor att använda för aktivering och kommunikation har köpts in till Rio vård- och omsorgsboende och kommer att implementeras under hösten.			
 Vidareutveckla aktivitetscentret i anslutning till Rio seniorboende och övriga öppna träffpunkter i stadsdelen.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Arbete med att anpassa aktivitetscentrets och övriga öppna verksamheter utbud av aktiviteter pågår kontinuerligt och utgår från besökarnas behov, önskemål och förväntningar.			

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Nämnden bidrar till inriktningsmålet om en hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt. Utfall för perioden, samt prognostiserade utfall för helåret, visar att nämnden när året är slut förväntas nå samtliga verksamhetsområdesmål. Nedan beskrivs vart och ett av de fem målen närmare, tillsammans med tillhörande nämndmål, indikatorer och aktiviteter.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

 Uppfylls helt

Analys

Bedömningen av måluppfyllelsen baseras på prognos för helåret gällande fullmäktiges indikator samt underliggande nämndmål.

Kommunstyrelsen fick i budget 2019 tillsammans med Stockholm Business Region AB uppdraget att ta fram en näringslivspolicy för Stockholms stad. Förvaltningen har fått Stockholms stads näringslivspolicy på remiss. Ärendet ska behandlas av nämnden i oktober. Policyn syftar till att lägga fast en gemensam riktning för stadens näringslivsarbete för stadens nämnder och bolagsstyrelser. Den definierar inriktning och ansvarsområden för att tydliggöra hur samordning och samverkan ska ske för att alla gemensamt ska kunna bidra till ett bättre företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv. Fyra fokusområden har definierats där staden behöver stärka sitt näringslivsarbete:

1. Stimulera tillväxt och företagsamhet
2. Förbättra service, tillgänglighet och myndighetsutövning
3. Attraktivare miljöer och bättre framkomlighet
4. Öka tillgången till arbetskraft med relevant kompetens

De nya formerna för näringslivsdialog som nämnden ska utveckla under året planeras ta avstamp i stadens näringslivspolicy.

Arbetsätt och goda exempel

- Nämnden samverkar med det lokala näringslivet i trygghetsfrågor, bland annat genom att lokala fastighetsägare och näringsidkare medverkar vid trygghetsvandringar i stadsdelsområdet. I mars genomfördes en trygghetsvandring på Gärdet/Tegeludden, tillsammans med bland annat polisen, SL, lokala fastighetsägare och trafikkontoret. Ytterligare två trygghetsvandringar planeras under 2019, även då ska lokala fastighetsägare och näringsidkare bjudas in.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel upphandlad verksamhet i konkurrens						40 %	Tas fram av nämnd/styrelse	2019
Analys Tas fram i samband med bokslut. Årsmålet bedöms uppfyllas.								

Nämndmål:

2.1.1 Nämnden har ett gott samarbete med det lokala näringslivet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Genomföra platssamverkan och trygghetsvandringar med lokala näringsidkare där behov finns.

- Samverka med Stockholm Business Region.
- Utveckla nya former för näringslivsdialog under året.
- Näringslivssamordnaren är en tydlig kontaktväg in i förvaltningen och vidare till andra delar av stadens organisation.
- Ha en kontinuerlig dialog och uppföljning av de företag som driver verksamhet på entreprenad inom nämndens ansvarsområden.

Förväntat resultat

Lokala näringsidkare upplever stadsdelsområdet som tryggt och företagsvänligt, och att samarbetet med stadsdelsnämnden är gott.

Analys

Arbetet fortgår enligt verksamhetsplan, se kommentar under aktiviteten nedan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Utveckla nya former för näringslivsdialog	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Förvaltningen har fått Stockholms stads näringslivspolicy på remiss från kommunstyrelsen, ärendet ska behandlas av nämnden i oktober. Policyen kommer att ligga till grund för utvecklingen av de nya formerna för näringslivsdialog.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

 Uppfylls helt

Analys

Bedömningen av måluppfyllelsen baseras på underliggande nämndmål och nedan redovisad verksamhet.

Förvaltningen deltar aktivt i stadsbyggnadskontorets, exploateringskontorets och trafikkontorets arbete med utvecklingen av Östermalms stadsutvecklingsområden för att säkerställa att invånarnas behov av nämndens kärnverksamheter beaktas. Under våren svarade nämnden på detaljplaneremissen för Konsthallen 15 på Djurgården, som syftar till att pröva förutsättningarna för utveckling av verksamheten inom fastigheten som idag bland annat innehåller Abbamuseet. Under sommaren var detaljplanen Smedsbacken 35 ute på samråd, som innebär en utbyggnad av den gymnasieskola som ligger vid Gärdets norra tunnelbanestation. Under sommaren har också detaljplaneremissen Gasverket Östra varit på samråd. Planen innebär en utveckling av den befintliga bebyggelsen till ett stadsdelscentrum med service till de boende i Norra Djurgårdsstaden samt ett tillskott av cirka 300 nya bostäder.

Enligt Program för hållbar stadsutveckling har nämnden, tillsammans med andra nämnder inom staden, uppdraget att verka för att stimulera aktivt deltagande i utvecklingen av Norra Djurgårdsstaden mot en hållbar och öppen stadsdel. Nämndens målsättning är att nya invånare

ska välkomnas och få kännedom om stadsdelens hållbarhetsprofil och hur de kan bidra till att upprätthålla den. Förvaltningen har, tillsammans med bland annat exploateringskontoret och miljöförvaltningen, bjudit in boende i Norra Djurgårdsstaden till ett flertal aktiviteter under perioden. Däribland vandringar för nyinflyttade i området, som syftat till att de ska få möjlighet att lära känna sin stadsdel bättre och få veta mer om hur planeringen för området ser ut framöver. Även en grönstrukturvandring har genomförts för att sprida kunskap om hur området planerats för att rustas mot klimatförändringar, varför det är viktigt att prioritera grönska i staden samt vad ekosystemtjänster är. Förvaltningen har även, i samarbete med Bee Urban, bjudit in till en föreläsning om biologisk mångfald och visningar av de bikupor som finns i Norra Djurgårdsstaden.

Arbetsätt och goda exempel

- I augusti invigdes den västra delen av Gasverket som bland annat innehåller en ny skola och idrottshall. I samband med detta genomfördes Gasverksdagen där förvaltningen tillsammans med andra förvaltningar svarade på frågor om utvecklingen av området.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				0		0	tas fram av nämnden	2019
Analys								
Inga bostäder färdigställs under 2019. Fler LSS-bostäder är planerade i senare etapper i Norra Djurgårdsstaden.								

Nämndmål:

2.2.1 Stadsdelsnämnden är en aktiv part i stadsutvecklingen och invånarnas behov av nämndens verksamheter beaktas tidigt i stadsplaneringen

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- I remissvar och deltagande i arbetsgrupper bevaka och verka för att invånarnas behov av specialbostäder, förskolor, äldreboenden, parker och grönområden tillgodoses.
- Nyinflyttade i Norra Djurgårdsstaden får ta del av ett introduktionsmaterial.
- Tillsammans med exploateringskontoret ge ut ett nyhetsbrev om Norra Djurgårdsstaden.

Förväntat resultat

Utbyggnaden av bostäder och service i stadsdelsområdet sker i snabb takt. Det finns förskolor, bostäder med särskild service, äldreboenden och offentliga platser i tillräcklig omfattning. De nya invånarna i Norra Djurgårdsstaden välkomnas och får kännedom om stadsdelens hållbarhetsprofil och hur de kan bidra till att upprätthålla den.

Analys

Arbetet för att nå det förväntade resultatet fortgår som planerat.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

 Uppfylls helt

Analys

Bedömningen av måluppfyllelsen baseras på prognos för helåret gällande underliggande nämndmål med tillhörande aktiviteter.

De transporter som förvaltningen gör eller ger upphov till är huvudsakligen personaltransporter till/mellan brukare eller mellan verksamheter samt varutransporter till eller mellan verksamheter. Förvaltningens resepolicy är väl förankrad och styr så att resor i tjänsten helst undviks eller sker på ett hållbart sätt. De fortskaffningsmedel som främst används för personaltransporter är gång, cykel, elcykel, elbil, el-hybridbil och kollektivtrafik. Endast i undantagsfall nyttjas taxi eller privata bilar. Nämnden ansöker om klimatinvesteringsmedel för inköp av fler elcyklar, se bilaga 3.

Arbetsätt och goda exempel

- Tack vare beviljade klimatinvesteringsmedel har 10 elcyklar, varav en är en lastcykel, köpts in under perioden. Cyklarna underlättar transport av personal och material till/mellan brukare eller mellan verksamheter. Att cyklarna delvis drivs av en motor möjliggör för fler medarbetare att kunna välja cykel som transportmedel.
- Under våren erhöll förvaltningen klimatinvesteringsmedel för att testa robotgräsklippare i Roslagstulls rondellen och i trafikplatsen i Hjorthagen. Gräsklipparna har testats under sommaren och utvärdering sker under hösten.
- Flera av förvaltningens verksamheter erbjuder resefria möten både internt och för brukare, se även mål 1.4. Förskoleavdelningens ledningsgrupp har börjat tillämpa resefria möten. Syftet är att få till effektivare och mer flexibla möten där avstämning sker via videokonferens. Även de fysiska mötena går att delta på från distans.
- Miljökrav på entreprenörers maskinpark ställs i upphandlingen av entreprenör för parkskötsel.

Nämndmål:

2.3.1 Transporter inom nämndens verksamheter är miljömässigt hållbara

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Utgå från stadens Miljöprogram 2016-2019, Strategi för fossilbränslefritt Stockholm samt

tillämpa den policy för resor i tjänsten som nämnden beslutat.

- Utredda vilka typer av återkommande möten som kräver transport som kan ersättas med distansmöten/videokonferens.
- Utredda möjligheten till att samordna inköp och leveranser till nämndens verksamheter, för att undvika att fler leveranser än nödvändigt körs ut till närliggande adresser.

Förväntat resultat

Minskade utsläpp av växthusgaser genom ändrade arbetssätt, mer hållbara transporter, leveranser och resande.

Analys

Arbetet fortgår enligt verksamhetsplan, se kommentarer under aktiviteterna nedan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Fortsätta att testa robotgräsklippare, under förutsättning att klimatinvesteringsmedel erhålls.	2019-01-04	2019-12-31	
🟢 Genomföra miljörevision av driftentreprenörens maskinpark	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Miljörevisionen genomförs i oktober.			
🟢 Utredda möjligheterna till ökad samordning av beställningar/leveranser till verksamheter som har intilliggande adresser.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Frågan har utretts och förslag på åtgärder har tagits fram.			
🟢 Utredda vilka typer av återkommande möten som idag kräver transport, som kan ersättas med distansmöten/videokonferens.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Utredning har genomförts och tester genomförs under året.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

🟢 Uppfylls helt

Analys

Bedömningen av måloppfyllelsen baseras på prognos för helåret gällande underliggande två nämndmål med tillhörande aktiviteter. Nämnden strävar efter att invånare i alla åldrar ska erbjudas ett varierat utbud av kultur- och fritidsaktiviteter som är tillgängliga för alla. Detta sker dels genom att erbjuda kulturaktiviteter inom ramen för nämndens egna verksamheter, dels genom stöd till ideella föreningar som kompletterar nämndens verksamheter samt genom att utöka möjligheterna till aktiviteter, spontanidrott och rekreation i Östermalms parker och grönområden.

Nämnden följer de indikatorer som fullmäktige fastställt med intresse, då de är viktiga informationsmått, även om de inte helt faller inom ramen för nämndens ansvarsområden. Det har länge varit en brist och stor efterfrågan på idrottsanläggningar i norra innerstaden. Det är därför positivt att fler tillkommer under hösten, i och med återinvigningen av GIH-badet och genom utbyggnaden av Norra Djurgårdsstaden, där bland annat Klätterverket invigt sin verksamhet exempelvis. Nämnden har under perioden bidragit genom att utöka möjligheterna till spontanidrott. Basketplanen invid Humlanhuset har byggts om, så att den kan spolas till i vintertid, den har även förbättrats så att det går att spela volleyboll där. Dessutom färdigställdes en discgolfbanan i Kaknäs i början av sommaren.

Nämnden arbetar även för att öka lekytorna. Anläggandet av temalekplatsen i kvarteret Krubban påbörjades under sommaren och planeras vara färdig under senhösten. Lekplatsen initierades genom ett medborgarförslag och anläggs i samarbete med Statens Fastighetsverk. Lekplatsen uppförs i ett område som tidigare saknat lekplatser. Under hösten genomförs också upprustning av lekplatserna i Dianaparken i Hjorthagen och i Starrängsringen.

Arbetsätt och goda exempel

- I årets ordinarie kolloversamhet deltog 217 barn och unga. Det är en ökning med drygt fem procent jämfört med år 2018. 60 procent av deltagarna var flickor och 40 procent pojkar.
- Parklekarna på Östermalm är populära och samlar många parkbesökare, vardagar som helger. Utemiljön nyttjas för lek, cykling, spel, grillning och mycket mer. Under perioden har parkleken i Humlegården fått ett nytt lekhus. Parklekarna erbjuder även kulturverksamhet, bland annat dans- och rytmikverksamhet i Tessinparkens parklek, där även 20 dockteaterföreställningar genomförts. I Humlegårdens parklek har bland annat kulturverksamheten Humlekottarna genomförts.
- Humlanhuset har som enda fritidsgård i innerstaden haft sommaröppet. Under sommaren har en större andel flickor än vanligt besökt verksamheten. Erfarenheterna kring aktiviteter och ungdomarnas synpunkter kommer att användas i den fortsatta planeringen av verksamheten.
- Rio vård- och omsorgsboende genomför ett utvecklingsarbete kring hur sång och musik kan bidra till känsla av delaktighet, samvaro och trygghet hos personer med demenssjukdom. I samarbete med Kompetenscentrum för kultur och hälsa (Region Stockholm) har två workshops för baspersonal genomförts och verksamhetens två aktivitetsansvariga går kursen Omvårdnad och bemötande med konstnärliga verktyg (7,5 hp) på Stockholms musikpedagogiska institut.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel ungdomar som deltar i föreningsliv							-	2019
Analys Indikatoren baseras på stockholmsenkäten som riktas till elever i åk 9. Nästa enkät genomförs 2020. Därför lämnas ingen prognos för 2019. I skolenkäten riktad till elever i åk 2, 5, 8 återfinns påståendet: Jag är aktiv i en förening efter skoltid t.ex. teater-, dans- eller någon sportförening. Definitionen skiljer sig något från frågan som ställs i stockholmsenkäten, men resultatet kan ändå ge en fingervisning om huruvida Östermalms unga deltar i föreningsliv. Närmare 79 procent av eleverna hemmahörande på								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
<p>Östermalm instämmer helt eller delvis i påståendet. Motsvarande resultat för staden som helhet är cirka 74 procent. Avgränsat till åk 8 anger 62 procent av östermalmsungdomarna att de är föreningsaktiva, motsvarande resultat för staden som helhet är 58 procent.</p>								
  Andelen ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	70,3 %	69,3 %	71,2 %			74 %	74 %	2019
<p>Analys</p> <p>Indikatorn avser andelen ungdomar som instämmer helt eller delvis i påståendena: Jag är nöjd med möjligheterna till ledarledd idrott/motion i Stockholm (tex. idrotta i förening, dansa i grupp, gruppträning) och Jag är nöjd med möjligheterna att spontanidrotta i Stockholm (motionera/idrotta utan ledare/tränare). Indikatorn bygger på ett index av resultat från skolenkäten som går till ungdomar i åk 5 och 8, i både fristående och kommunala skolor.</p> <p>72,8 procent av östermalmsflickorna och 69,9 procent av östermalmspojarna är nöjda med möjligheterna till ledarledd idrott/motion. totalt 71,3 procent nöjda, vilket är något lägre än genomsnittet för staden som är 73,3 procent nöjda.</p> <p>69,6 procent av östermalmsflickorna och 68,7 procent av östermalmspojarna är nöjda med möjligheterna att spontanidrotta. Genomsnittet för östermalmsungdomar är 69,3 procent, även det något lägre än stadens genomsnitt som är 71,7 procent. Nämnden har under året ökat möjligheterna till spontanidrott, se analys direkt under målet ovan.</p>								
  Andelen ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter	74,1 %	72 %	76,4 %			75 %	75 %	2019
<p>Analys</p> <p>Resultatet ligger strax under årsmålet. Indikatorn baseras på andelen ungdomar som instämmer helt eller delvis i påståendet: "På min fritid, utanför skolan, har jag möjlighet att hålla på med kulturaktiviteter som jag tycker om (till exempel musik, teater, dans, sång, bild, låna böcker med mera)". Resultatet hämtas från skolenkäten som går till ungdomar i åk 5 och 8 i grundskolan, i både fristående och kommunala skolor. En större andel av östermalmsflickorna än östermalmspojarna är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter, samma förhållande gäller i staden som helhet. Det sammantagna resultat gällande nöjda östermalmsungdomar, 74,1 procent är något lägre än stadens sammantagna resultat som är 75 procent nöjda.</p>								

Nämndmål:

2.4.1 På Östermalm finns ett attraktivt kultur- och fritidsutbud tillgängligt för alla

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Beakta Idrottspolitiskt program för Stockholms stad 2018-2022.
- Nämndens verksamheter erbjuder varierande kultur- och fritidsaktiviteter samt möjlighet till eget skapande.
- De aktiviteter som erbjuds inom öppna fritidsverksamheter och träffpunkter är tillgängliga för alla.
- Verksamheternas kulturombud erbjuder utbildningsinsatser och möjlighet att sprida goda exempel genom interna nätverk.
- Stödja föreningar som bidrar till utbudet av kultur- och fritidsaktiviteter för barn, personer med funktionsnedsättning samt äldre.
- Tillämpa ett regelverk för föreningsstöd med tydliga och transparenta principer och samverka med kulturnämnden och övriga bidragsgivande nämnder för att ensa regelverk och

bidra till förutsägbara villkor för ideella föreningar.

- Göra en översyn av nämndens fritidsverksamheter för unga.

Förväntat resultat

Invånare i alla åldrar erbjuds ett varierat utbud av kultur- och fritidsaktiviteter som är tillgängliga för alla. Uppföljningen av föreningsstödet visar att de föreningar som får stöd av nämnden är seriösa, utgår från demokratiska värderingar och bidrar till utbudet av aktiviteter för barn, funktionsnedsatta och äldre.

Analys

Arbetet för att nå det förväntade resultatet pågår enligt verksamhetsplan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Besluta om och implementera en lokal kulturplan för att säkra interna rutiner och ett systematiskt kulturarbete inom nämndens alla verksamhetsområden.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Arbetet är planerat till hösten.			
 Fortsätta kultur- och läsombudens kompetensutveckling inom området normkritik. Ta fram förslag på normkritisk litteratur, i samarbete med biblioteket, som förskolorna kan köpa in.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Förskolans kulturombud har under året deltagit på Kulan-träffen Normkreativa byggstenar. Bokfrukost på Östermalms bibliotek med tema normkritisk litteratur är inplanerad för stadsdelens läsombud i september.			
 Översyn av nämndens fritidsverksamheter för unga, med avseende på kännedom, verksamheternas innehåll samt möjligheten att samutnyttja lokalerna med andra verksamheter.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Översynen har påbörjats och kommer att färdigställas under hösten.			

Nämndmål:

2.4.2 Östermalms parker och grönområden möjliggör en mångfald av idrotts- och fritidsaktiviteter

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Parker och grönområden utvecklas enligt Östermalms parkplan för att utgöra mångfunktionella ytor och erbjuda ett rikt utbud av aktiviteter och anläggningar.
- Fortsätta satsningen på utomhusaktiviteter och möjligheter till spontanidrott.
- Bjuda in invånare till dialog om förslaget till vinterplan för Östermalms parker, som ska göra parkerna mer levande på vintern med utökade aktiviteter för besökare.
- Tillgänglighetsåtgärder genomförs i parklekarna.

Förväntat resultat

Andelen invånare som upplever att det finns goda möjligheter till aktiviteter, spontanidrott och rekreation i Östermalms parker och grönområden ökar.

Analys

Arbetet för att nå det förväntade resultatet pågår enligt verksamhetsplan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel invånare i stadsdelen som är nöjda med möjligheterna att spontanidrotta (motionera/idrotta utan ledare/tränare)				83		85 %		2019
 Andel invånare i stadsdelsområdet som anser att det finns goda möjligheter till aktiviteter i parker och grönområden				85 %		87 %		2019
 Andel invånare i stadsdelsområdet som anser att det finns goda möjligheter till picknick och lugn och ro i parker och grönområden				93 %		95 %		2019

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

 Uppfylls helt

Analys

Bedömningen av måluppfyllelsen baseras på prognos för helåret gällande fullmäktiges indikatorer samt underliggande nämndmål med tillhörande aktiviteter.

Nämnden har beviljats klimatinvesteringsmedel för att fortsätta arbetet med energieffektiviserande åtgärder i verksamheterna, vilket redan nu har börjat ge resultat i energistatistiken. Nämnden ansöker om ytterligare klimatinvesteringsmedel för att komplettera befintliga värmesystem med luft/luftvärmepumpar i parklekarna och i ungdomsgården Humlanhuset. Projektet syftar till att skapa kostnadseffektiva lokaler med låga uppvärmningsbehov, förbättrad inomhusmiljö och minskad klimatpåverkan, se bilaga 3.

Andelen ekologisk- och vegetarisk mat i verksamheterna är fortsatt hög. Arbetet med att inventera kemikalier som används i förvaltningen är klar och under hösten slutförs arbetet med att substituera de skadliga kemikalierna mot bättre alternativt anpassa arbetssätt för att göra kemikalierna överflödiga. I förfrågningsunderlag för nya upphandlingar ställs särskilda kemikalie- och miljökrav samt kontroll av produkter. I augusti svarade förvaltningen på remissen Handlingsplan för minskad spridning av mikroplaster från miljöförvaltningen. Mikroplaster finns idag bland annat i konstgräsplaner och i andra plastmaterial på idrottsplatser, parker, förskolegårdar och lekplatser. Förvaltningen arbetar med att minimera användandet av material som avger mikroplaster.

Arbetet med att anpassa parker och grönområden till nya klimatförutsättningar fortgår, liksom arbetet för att synliggöra och förstärka den biologiska mångfalden och ekosystemtjänsterna. Träden utgör en viktig del av stadens gröstruktur och fungerar som livsmiljöer för många växter och djur. Träd renar också luften och bidrar till ett behagligt klimat. Möjligheten för ett träd att bidra till biologisk mångfald och ekosystemtjänster ökar med trädets storlek och hälsa. För att åstadkomma ett trädbestånd med kontinuitet över tid kan det finnas behov av att byta ut gamla träd till nya. Detta kräver i sin tur att trädinventeringar genomförs och att trädvårdplaner upprättas. På Östermalm pågår en inventering för att kartlägga träd, framförallt björkar, som visar tecken på att ha tagit skada av den torra sommaren 2018. I kastanjealléerna i Tessinparken har vissa träd visat tecken på torkskador, en trädvårdplan kommer därför tas fram för parken under nästa år. Under våren planterades nya träd i Humlegården i samarbete med Statens Fastighetsverk.

Arbetsätt och goda exempel

- Två av Norra Djurgårdsstadens förskolor har deltagit i projektet Energiagenterna. När agenterna Agent Ström och agent El Boven kommer till förskolan får barnen i uppdrag att göra aktiviteter som att hitta och märka upp energikällor både på förskolan och hemma. Därefter reflekterar agenterna tillsammans med barnen om hur man kan göra för att inte slösa energi i onödan.
- Under sommaren har allmänheten fått prova på stadsodling i lekplatsen Plockepinn. Stadsodling bedrivs även i stadsdelens parklekar i samarbete med lokala förskolor och skolor.
- De fridlysta vattensalamandrarna som i 100 år har levt i en damm på Loudden har i samarbete med exploateringsnämnden flyttats till en ny damm vid Brunslätten, under tiden som markrening och utveckling av ny stadsmiljö pågår i Loudden.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 2 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola				100 %		100 %	75%	2019
Analys Förskolornas arbete pågår enligt plan.								
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system				0 %		100 %	100%	2019
Analys Nytt avtal med entreprenör för parkinvesteringar gäller från 1 april 2019, där krav på användande av BVB ställs. Uppföljning av indikatorn sker på årsbasis och redovisas i verksamhetsberättelsen.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling						60 %	60 %	2019
Analys Under året har matavfallshanteringen förbättrats på förskolorna Skeppargatan och Storgatan. Humlanhuset har efter sommaren fått kärlskåp installerat vilket möjliggör effektiv matavfallshantering.								
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel				52,04		51 %	50%	2019
Analys Andel ekologiska livsmedel uppgår per augusti till 53,8 procent varför årsmålet bedöms uppfyllas.								
  Köpt energi (GWh)				2,58 GWh		2,6 GWh	1735 GWh	2019
Analys Prognosen är att årsmålet kommer att uppnås. Bedömningen baseras på att energieffektiviserande åtgärder i verksamheterna genomförs under året och att utdrag ur energileverantörens databas visar att förvaltningen under de senaste 12 månaderna köpt 2,5GWh energi.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och berörda bolag utreda om flytande papperskorgar i anslutning till stadens strandbad kan förbättra den lokala stadsmiljön och minska plasten i stadens vattendrag	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

2.5.1 Nämndens verksamheter är miljömässigt hållbara

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Genomföra åtgärder enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola.
- Kartlägga skadliga kemikalier, fasa ut och ersätta dem.
- Köpa in ekologiska livsmedel och servera mer vegetarisk mat.
- Anpassa arbetssätt, förändra beteenden och genomföra energibesparingsåtgärder.
- Förebygga, återanvända, sortera och återvinna avfall.
- Kartlägga och identifiera verksamheter som ännu inte har matavfallshantering samt att skapa kontakt mellan dessa verksamheter och Stockholm vatten och avfall AB.
- Minimera användningen av plast och engångsartiklar.
- Miljösamordnaren sprider goda exempel och erbjuder utbildning och nätverk för verksamheternas miljöombud.
- Erbjuder erfarenhetsutbyte och utbildning till förskolornas kocknätverk.

Förväntat resultat

Minskad användning och exponering av skadliga kemikalier. Minskad uppkomst av avfall. Andelen ekologisk och vegetarisk mat i verksamheterna är fortsatt hög.

Analys

Arbetet för att nå det förväntade resultatet pågår enligt verksamhetsplan, se kommentarer under indikatorn och aktiviteterna nedan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Köpt energi per kvadratmeter lokalyta (kWh/kvm)				57,27		57,3		2019
Analys								
Prognosen är att årsmålet kommer att uppnås beroende på att effekterna av de klimatinvesteringsmedel nämnden beviljats för energibesparande åtgärder börjar ge resultat i energistatistiken. Sett till statistiken för den senaste 12 månadersperioden och med aktuell lokalyta blir utfallet för indikatorn 57,12 kWh/kvm.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Fortsatt satsning på miljösmarta skräpkorgar med solcellskomprimering, under förutsättning att klimatinvesteringsmedel erhålls.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Klimatinvesteringsmedel har erhållits för fortsatt satsning på miljösmarta skräpkorgar. Skräpkorgarna kommer att placeras ut under hösten.			
 Föreläsning för förskolornas kockar om vegansk matlagning.	2019-01-01	2019-05-31	
 Inventering och utbyte av vitvaror såsom spis, ugn och kylskåp inom förskola, socialtjänst och äldreomsorg, under förutsättning att klimatinvesteringsmedel erhålls.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Arbetet pågår och bedöms kunna slutföras under året.			
 Kartlägga, fasa ut och ersätta engångsartiklar i verksamheterna.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Arbetet pågår och bedöms kunna slutföras under året.			
 Renovering av gamla och uttjänta ventilationsanläggningar som förvaltningen enligt hyresavtal ansvarar för, under förutsättning att klimatinvesteringsmedel erhålls.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Arbetet pågår och bedöms kunna slutföras under året.			
 Ta och ge hylla/låda, TAGE-lådor, införs inom tillämpbara verksamheter.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Arbetet pågår och bedöms kunna slutföras under året.			
 Utbyte av ålderstigen belysning till LED-belysning inom förskolan, under förutsättning att klimatinvesteringsmedel erhålls.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Arbetet pågår och bedöms kunna slutföras under året.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Vegetarisk och ekologisk mat ska väljas som huvudalternativ för deltagarna vid intern representation, catering eller konferens.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Arbetsätt är implementerat genom att informera beställarorganisationen samt via information på intranätet.			
▶ Återbruksdag/klädbyttardag arrangeras vår och höst för förskolans barn och föräldrar.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Höstens aktivitet planeras att genomföras under oktober månad.			

Nämndmål:

2.5.2 Parker och grönområden är anpassade till nya klimatförutsättningar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster

● Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att uppnå målet genom att:

- Delta i stadens arbete för biologisk mångfald.
- Genomföra vegetationsåtgärder som stärker ekosystemtjänster och biologisk mångfald.
- Tillämpa strategier för dagvattenhantering.
- Restaurera våtmarken Kaknäs ängar.
- Erbjuda brukaravtal för stadsodling.

Förväntat resultat

Parker och grönområden är anpassade till nya klimatförutsättningar. Den biologiska mångfalden och ekosystemtjänsterna synliggörs och förstärks.

Analys

Arbetet för att nå det förväntade resultatet pågår enligt verksamhetsplan, se kommentarer under aktiviteterna nedan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Restaurering av våtmark vid Kaknäs ängar.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Kommer att genomföras under hösten.			
▶ Sköta strandlinjerna inom stadsdelsområdet så att både rekreation och biologisk mångfald främjas.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Görs kontinuerligt under året.			
▶ Ta fram en skötselplan för Gärdesgatan och genomföra åtgärder.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Kommer att genomföras under hösten.			
▶ Ta fram en trädvårdsplan för Gustav Adolfsparken.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Framtagandet pågår men är inte slutfört.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Utreda möjligheten till ökat lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) i varje parkupprustningsprojekt.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Görs kontinuerligt i samband med alla parkupprustningsprojekt.			

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål om en ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden. Kopplat till inriktningsmålet finns två mål för verksamhetsområdet. Nämnden har i sin tur fastställt tre mål utifrån dessa. Uppföljningen av utfall för perioden, samt prognostiserade utfall för helåret, visar att nämnden förväntas nå två av nämndmålen helt och ett delvis.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att målet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att nämnden prognostiserar överskott totalt och att merparten av verksamheterna har budget i balans, se avsnittet Uppföljning av ekonomi.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	98,2 %			97,9 %		100 %	100 %	Tertial 2 2019
Analys Med hänsyn tagen till prestationsjusteringar inom förskola och omsorg om funktionsnedsatta								
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	98,3 %			97,9 %		100 %	100 %	Tertial 2 2019
Analys Med hänsyntagen till beräknade prestationsjusteringar inom förskola och omsorg om funktionsnedsatta								
  Nämndens prognossäkerhet T2				-2 %		+/-1 %	+/- 1 %	2019

Nämndmål:

3.1.1 Nämnden har en budget i balans

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar systematiskt för att uppnå målet genom att:

- Ekonomiuppföljningar på enhets-, avdelnings- och nämndnivå genomförs månadsvis.
- Vid befarade underskott vidta åtgärder för en budget i balans.
- Under året utbilda budgetansvariga i stadens nya gemensamma budget- och prognosverktyg, GPS.

Förväntat resultat

Budget i balans och god prognossäkerhet.

Analys

Arbetet för att nå det förväntade resultatet pågår. Verksamheten ryms inom tilldelad budget. Budgeten följs upp månatligt och åtgärder vidtas vid befarade underskott för nämnden.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Utbilda budgetansvariga i stadens nya gemensamma budget- och prognosverktyg, GPS.	2019-01-01	2019-12-31	Avvikelse
Analys			
Stadsdelen får tillgång till systemet "Prevero" tidigast i oktober 2019. Stadens acceptanstester av systemet har påträffat brister. Utbildning kommer ske under 2020 för att vara i drift januari 2021.			
 Utbildning av fakturahandläggare i redovisningsfrågor.	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

 Uppfylls delvis

Analys

Bedömningen av måluppfyllelsen baseras på prognos för helåret gällande fullmäktiges indikatorer samt underliggande två nämndmål med tillhörande indikatorer och aktiviteter. Särskild vikt läggs vid att nämnden endast delvis uppnår det förväntade resultatet kopplat till det egna målet om att vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder en god arbetsmiljö, se avvikelseanalys och beskrivning av åtgärder nedan.

Medarbetarundersökningen 2019

Årets enkät skiljer sig från tidigare år. Kopplingen till personalpolicyn har förstärkts, flera frågor har tagits bort och svarsskalan har förändrats, vilket medför att det inte går att jämföra resultaten med tidigare år. Förutom gällande Aktivt Medskapande Index, AMI, där frågorna är

desamma. Nämndens mål är att AMI, inklusive delindex ledarskapsindex, ska öka. Förvaltningens resultat har dock försämrats jämfört med föregående år.

Förvaltningens svarsfrekvens var 72 procent. Den låga svarsfrekvensen beror på att några enheter inom äldreomsorgen drar ned resultatet. Åtgärder för att möjliggöra en ökad svarsfrekvens kommer att erbjudas inför kommande års mätning. Medarbetarundersökningen kan ses som en temperaturmätning och är ett underlag för diskussion i arbetsgrupperna. Det är en stor variation i resultaten mellan olika avdelningar och arbetsplatser. Förskole- och parklekavdelningen samt socialtjänstavdelningen uppvisar i de flesta fall mycket goda resultat. Resultaten har analyserats på arbetsplatsnivå under april-maj, därefter har handlingsplaner arbetats fram tillsammans med medarbetarna.

Förvaltningens samlade resultat för delindex motivation är 78 och för delindex styrning 80. Båda har minskat med två punkter men visar fortsatt på ett jämförelsevis gott resultat. Ledarskapsindex ligger däremot på 75 vilket innebär en minskning med tre indexpunkter sedan förra mätningen. Sett till förvaltningen som helhet är de främsta styrkorna att medarbetarna förstår hur deras arbete bidrar till verksamhetens måluppfyllelse, att arbetet känns meningsfullt, att medarbetare tar egna initiativ till att utveckla sin kompetens utifrån verksamhetens behov och att de är insatta i arbetsplatsens mål. Förvaltningens lägsta resultat återfinns inom området hälsa och arbetsmiljö, gällande påståendena På min arbetsplats har vi ett gott arbetsklimat och Jag har en bra arbetssituation. Två andra påståenden med lågt resultat är Min chef visar uppskattning för mina arbetsinsatser och Min chef ger mig återkoppling på min prestation och mitt arbetsresultat, det sistnämnda kopplat till området lön. Flertalet av förvaltningens utvecklingsområden återfinns även i resultatrapporten för staden som helhet.

Arbetsgivarindex

Östermalm har 2019 värdet 77 på index Bra arbetsgivare. Detta index avser skillnaden mellan män och kvinnor i fråga om heltidsanställning, långtidssjukfrånvaro och karriärmöjligheter/chefskap. Jämfört med föregående mätning innebär resultatet en minskning med fyra indexpunkter. Index Bra arbetsgivare består av tre delindex. Värdet på Jämställdhetsindex är 77, vilket är en minskning med åtta indexpunkter. Resultatet visar att en högre andel kvinnor än män arbetar heltid (81,6 procent jämfört med 68,2 procent), att män har lägre långtidssjukfrånvaro än kvinnor och att kvinnor är chefer i högre utsträckning än män. Andelen anställda män uppgår till 14 procent, men endast 10 procent, fem av totalt 51 chefer är män. Eftersom gruppen män är relativt liten får små förändringar stort genomslag. Föregående år var exempelvis sex av cheferna män vilket motsvarar 14 procent, då förelåg alltså ingen könsskillnad.

Även föregående år var en högre andel kvinnor än män heltidsanställda. Att andelen minskat för båda grupperna förklaras troligtvis av de verksamhetsövergångar som skett, där förvaltningen övertagit stora personalgrupper inom vård- och omsorgsboende från privata aktörer där relativt många arbetade deltid. Medarbetare med ofrivillig deltid har möjlighet att anmäla intresse för utökad sysselsättningsgrad, men endast ett par sådana anmälningar har inkommit.

Värdet på delindex Attraktiv arbetsgivare är 83, det innebär en minskning med en indexpunkt. Det baseras på andel tillsvidareanställningar, korttidssjukfrånvaron och avgångar på egen begäran. Medan värdet på delindex Rekommendera arbetsplats är 70 vilket innebär en minskning med fem punkter jämfört med föregående mätning. Detta index baseras på svaren

på fyra av påståendena som återfinns i medarbetarundersökningen: Jag har en bra arbetsituation, På min arbetsplats behandlas alla med respekt, Jag tycker att jag och min chef har meningsfulla medarbetarsamtal samt Vi genomför det vi har beslutat på arbetsplatsen.

Förvaltningsgemensamma åtgärder

En arbetsgrupp har tagit fram ett vägledningsmaterial gällande medarbetarsamtal och nya förvaltningsövergripande lönekriterier som efter implementering förväntas öka upplevelsen av återkoppling om prestation och arbetsresultat. Ett fortsatt arbete med att implementera personalpolicyn och utvecklingen av ett nära tillitsfullt ledarskap förväntas förbättra både upplevelsen av arbetsituationen och arbetsklimatet.

Förvaltningens arbete för att vara en bra arbetsgivare har en tydlig koppling till ledarskapet. Förvaltningen har gjort en kartläggning av chefsstrukturen och förutsättningarna i chefskapet. Ett fortsatt arbete kring chefs- och ledarskap kommer att pågå under året. Syftet är att säkra ett ledarskap präglad av tillit, med öppet och tillåtande klimat, där medarbetares kompetens tas tillvara.

Förvaltningens chefer erbjuds under året kompetensutveckling genom frukostseminarier inom olika områden kopplat till uppdraget som arbetsgivarrepresentant, till exempel arbetsrätt/misskötsamhet, att sätta lön och att arbeta med resultatet av medarbetarenkäten. Utöver detta erbjuds förvaltningens chefer utbildningar i bland annat kompetensbaserad rekrytering och det utmanande samtalet.

Upphandling och inköp

Vid inköp av varor och tjänster avropar verksamheterna i första hand från avtal som upphandlats. För detta används stadens system för e-handel för inköp från anslutna leverantörer. Uppföljningen av periodens utfall visar att förvaltningen fortsatt har en hög andel elektroniska inköp.

Nytt avtal med årsentreprenör för parkinvesteringar började gälla från den 1 april 2019. Avtalet gäller i två år med möjlig förlängning ett plus ett år. Nytt avtal med entreprenör för drift av plaskdammar har tecknats med SKÅ entreprenad AB. Avtalet började gälla den 1 april 2019. Förfrågningsunderlag för upphandling av byggledning av investeringsprojekt har påbörjats. Upphandlingen kommer att utföras under hösten. Nytt avtal ska börja gälla från och med den 1 april 2020. Upphandlingen av entreprenör för renhållning, parkskötsel och vinterväghållning på Kungsholmen och Östermalm pågår och tilldelningsbeslut tas av respektive nämnd på nämndsammanträdet i september. Plan för systematisk uppföljning av avtalet har tagits fram. Det nya avtalet kommer börja gälla från och med 1 april 2020.

Digitalisering

Alla nämndens kärnverksamheter har digitalisering som ett prioriterat fokusområde, se beskrivningar under analys av KF-mål 1.3, 1.4 och 1.5. Utöver det arbete som beskrivs där har stadens övergripande systemstöd eDok för registrering av handlingar och nämnd- och remisshanteringen införts under perioden. Det innebär ett nytt arbetssätt där hela kedjan från att ett ärende kommer in tills det arkiveras, hanteras digitalt i samma system. I samband med införandet har arbetssätt och rutiner reviderats för att uppnå en så smidig digital ärendeprocess som möjligt. Utvecklingsarbetet kommer att fortgå hela året.

Arbetsätt och goda exempel

- Tema för chefsforum har under perioden bland annat varit tillitsbaserad styrning och ledning samt innovation. Deltagarna fick ta del av inspirationsföreläsningar och har arbetat med frågor under ledning av Tillitsverket samt projektledaren för stadens Idésluss. Därefter har förvaltningen tagit del av ytterligare seminarier, besökt SKL för dialog, fått ta del av film och beställt litteratur för att kunna fördjupa kunskaperna ytterligare. Utvecklingsarbetet kommer att pågå hela året.
- Under perioden har förberedelser slutförts för att genomföra de organisationsförändringar som verkställs från och med den 1 september 2019 inom förskole- och parklekavdelningen. Från tertial 3 organiseras verksamheten inom fyra förskoleområden; Norra Djurgårdsstaden, Engelbrekt-Gärdet, Hedvig Eleonora och Centrala Östermalm. Inom förskoleområde Centrala Östermalm ingår även parklek och öppen förskola. Från 2020 kommer även Norra Djurgårdsstadens förskoleområde organisera parklek och öppen förskola. Målet är att balansera antalet barn och medarbetare inom fyra områden och skapa långsiktiga förutsättningar för god kvalitet, hållbar ekonomi och en stabil organisation. När samtliga verksamheter inom avdelningen finns organiserade inom områden skapas samordnings- och resurseffektivitetsmöjligheter ur ett helhetsperspektiv.
- Familjeenheten, som arbetar med den sociala barn- och ungdomsvården, har genomfört en omorganisation av ledningsstrukturen. Enheten leds från och med den 1 juni av en enhetschef med tre biträdande enhetschefer mot tidigare två enhetschefer och en biträdande enhetschef. Förändringen innebär att enhetens ledarskap tydliggörs. Med tre biträdande enhetschefer med ansvar för arbetsgrupperna möjliggörs även ett mer närvarande och coachande ledarskap för medarbetarna.
- En översyn av hemtjänstorganisationen pågår. Under våren genomfördes en inledande workshop där chefer och fackliga företrädare deltog. Workshop steg två genomfördes i maj där också samordnare bjöds in i utvecklingsarbetet. Verksamhetsutvecklingen kommer att fortsätta under året med hög grad av delaktighet och dialog med alla parter, så att alla perspektiv kan beaktas i förändringsarbetet.
- Förvaltningen har, i väntan på den centrala översynen av samverkan, valt att införa samverkansgrupper på avdelningsnivå från och med augusti. Det innebär att i det finns samverkan på enhets-, avdelnings- och förvaltningsnivå vilket ger bättre förutsättningar till att samverkan sker på rätt nivå och ökar möjligheterna till delaktighet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex 	78	78	77	80		82	82	2019
Analys Förvaltningens resultat, 78, innebär en minskning med två punkter sedan förra mätningen. Chefernas AMI (84) är betydligt högre än medarbetarnas (77), vilket inte är överraskande. Kvinnors AMI (77) är något lägre än männens (78). Högst AMI finns inom åldersgruppen 45-54 år (80) och lägst AMI inom åldersgruppen 18-24 år (72), vilket behöver analyseras ytterligare. Analyser på avdelnings- och enhetsnivå har genomförts för att förstå vad minskningen mellan åren beror på och vilka åtgärder som behöver vidtas för att förbättra resultatet. Dessa beskrivs i respektive verksamhets handlingsplan.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elektroniska inköp	81 %			78 %	80 %	70 %	tas fram av nämnden	Tertial 2 2019
  Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	95 %			83,33 %	90 %	90 %	tas fram av nämnd	Tertial 2 2019
Analys Indikatorn beskriver andelen upprättade och relevanta tjänsteutlåtanden hos respektive nämnd som innehåller en jämställdhetsanalys. Det handlar om ärenden som upprättas inom nämnden och inte inkomna ärenden som till exempel motioner och remisser. Genomgången av periodens ärenden visar att förvaltningen haft med jämställdhetsanalyser i relevanta tjänsteutlåtanden, men att det samtidigt behövs en mer konsekvent hållning och fortsatta interna diskussioner gällande jämställdhetsanalyser av inkomna medborgarförslag.								
  Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram				100 %		87 %	87%	2019
  Index Bra arbetsgivare	77			81		83	85	2019
Analys Förvaltningens resultat är 77 på index Bra arbetsgivare. Det är fem indexpunkter lägre jämfört med samtliga stadsdelsförvaltningar 2019. Jämfört med föregående mätning innebär resultatet en minskning med 4 punkter. Se avvikelleanalys direkt under KF-målet ovan.								
   Sjukfrånvaro	6,6 %	3,6 %	7,1 %	6,4 %	6,6 %	6,6 %	tas fram av nämnd	Tertial 2 2019
Analys Per juni låg sjukfrånvaron på 6,6 procent. Genomsnittet för samtliga stadsdelar var 7,2 procent. Sjukfrånvaro för kvinnor var 7,13 procent och för män 3,56 procent. Kvinnorna har högre sjukfrånvaro än männen, såväl i stadsdelsförvaltningen som i staden i stort. Sjukfrånvaron för samtliga stadsdelsförvaltningar redovisat per kön är kvinnor: 7,61 procent och män 4,94 procent. Det är med viss reservation förvaltningen prognostiserar att målet uppnås, då pågående förändringsarbeten skulle kunna påverka måluppfyllelsen.								
   Sjukfrånvaro dag 1-14	2,53 %	2,04 %	2,63 %	2,68 %	2,6 %	2,6 %		Tertial 2 2019
Analys Stadsdelsförvaltningens korttidssjukfrånvaro var per juni 2,53 procent, att jämföra med stadsdelsförvaltningarnas sammanlagda resultat som var 2,43. Prognosen är att årsmålet uppnås, med viss reservation för att pågående förändringsarbeten skulle kunna påverka måluppfyllelsen.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samverkan med socialnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av resursfördelningssystem inom funktionshindersområdet	2019-01-01	2019-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att ta fram en handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för barnskötare och förskollärare	2019-01-01	2019-08-31	

Nämndmål:

3.2.1 Nämnden är en attraktiv arbetsgivare som erbjuder en god arbetsmiljö

◆ Uppfylls delvis

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Ta utgångspunkt i stadens personalpolicy.
- Verksamheterna tar fram och arbetar med handlingsplaner utifrån medarbetarundersökningen.
- Arbeta med handlingsplan för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndsbedömare.
- Arbeta med handlingsplan för förbättrad arbetssituation för barnskötare och förskollärare.
- Arbeta med handlingsplan för systematiskt arbetsmiljöarbete.
- Arbeta utifrån rutin mot kränkande särbehandling.
- Arbeta med kompetensförsörjningsplaner på flera nivåer.
- Vidareutveckla introduktionen för nya medarbetare.
- Göra en månatlig uppföljning och analys av utvecklingen av sjukfrånvaron.
- Rikta insatser till enheter som har hög sjukfrånvaro och/eller personalomsättning.

Förväntat resultat

Aktivt medskapandeindex, AMI, inklusive delindex ledarskapsindex, och andelen medarbetare som kan rekommendera sin arbetsplats till andra ökar. Sjukfrånvaron är fortsatt låg i jämförelse med övriga stadsdelsnämnder.

Analys

Arbetet pågår enligt verksamhetsplan, se kommentarer under aktiviteterna nedan. Prognosen är att det förväntade resultatet endast delvis kommer att uppnås. Se analys direkt under KF-målet samt kommentarer under respektive indikator.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● ♀ Andelen medarbetare som kan rekommendera sin arbetsplats till andra.	70	73	70	66		70		2019
Analys								
Andelen medarbetare som kan rekommendera sin arbetsplats till andra (70) ligger tre enheter under stadens (73). Resultatet är inte direkt jämförbart med föregående år. Det beror dels på att svarsskalan ser annorlunda ut, 1-5 istället för 1-10, dels beror det på att resultatet i årets enkät presenteras som ett procentuellt index. Resultaten varierar stort mellan olika arbetsplatser och har därför analyserats ytterligare på enhets- och avdelningsnivå.								
◆ ♀ Ledarskapsindex	75			78		79		2019
Analys								
Ledarskapsindex har minskat med tre indexpunkter sedan förra mätningen. Förvaltningen planerar och genomför flera aktiviteter för att skapa goda förutsättningar i chefskapet då chefs- och ledarskap är avgörande för en god arbetsmiljö och att vara en attraktiv arbetsgivare. Förvaltningen ser bland annat över chefernas förutsättningar, storlek på medarbetargrupper, ansvar, befogenheter och tydlighet i uppdraget.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla enheter ska revidera sina kompetensförsörjningsplaner.	2019-05-01	2019-12-31	
Analys Revideringen genomförs under hösten, i samband med VP-arbetet.			
 Kompetenshöjande insatser om organisatorisk och social arbetsmiljö.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Två utbildningar har genomförts för chefer och skyddsombud, ytterligare en är planerad under hösten. Checklistan för arbetsmiljöronnd har uppdaterats för att inkludera även den organisatoriska och sociala arbetsmiljön. Därtill innefattar det nya vägledningmaterialet för medarbetarsamtal en del som ska ses som en individuell arbetsmiljöronnd.			
 Riktade insatser till enheter som har hög sjukfrånvaro och eller personalomsättning.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Sjukfrånvaroutvecklingen följs löpande, riktade individuella insatser genomförs.			
 Ta fram och använd APT-material gällande nämndens rutin mot kränkande särbehandling.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys En reviderad rutin kommer att tas fram under september. Frukostseminarier för chefer erbjuds därefter och APT-material kommer att tillgängliggöras efter samverkad revidering.			
 Under förutsättning att stadens föreslagna chefsförsörjningsstrategi beslutas, ska förvaltningen utforma en handlingsplan och genomföra den.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys En beskrivning av chefsuppdraget och chefsförsörjningen inom förvaltningen har tagits fram. Den syftar till att ge en tydlig bild över förväntningar och förutsättningar i chefsuppdraget. Underlaget ska samverkas i förvaltningsgruppen i september. Justeringar av delegationen kan komma att följa av detta. Införande av förändringar gällande chefsnivåer kommer att ske successivt.			
 Utbildningsinsatser som syftar till att stärka chefernas förmåga att rekrytera kompetensbaserat.	2019-01-01	2019-12-31	
 Webbaserad introduktion för nyanställda medarbetare tas fram.	2019-01-01	2019-07-31	

Nämndmål:

3.2.2 Nämndens verksamheter är effektiva, innovativa och tillvaratar digitaliseringens möjligheter

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämndens arbetar för att nå målet genom att:

- Vidareutveckla arbete med jämställdhetsanalys.
- Bidra med kompetens i centrala upphandlingar.
- Förstärka den egna upphandlingskompetensen.
- Fortsätta delta i det stadsgemensamma projektet VINST
- Införa nya leveranser av gemensam IT-service 2.0
- Införa digitalt nämnd- och ärendehanteringssystem, eDok
- Införa välfärdsteknik inom äldre- och funktionshinderomsorgen.
- Implementera skolplattformen inom förskolan.

Förväntat resultat

Andelen beslutsunderlag som innehåller jämställdhetsanalys ökar. Förstärkt upphandlingskompetens. Andelen e-handel ökar. Andelen medarbetare som skattar sin digitala kompetens som hög, använder digitala verktyg som en naturlig del i sitt arbete och har tillgång till digitala verktyg som stödjer ett mobilt och flexibelt arbetssätt ökar.

Analys

Arbetet för att nå det förväntade resultatet pågår i enligt verksamhetsplan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel medarbetare som anser att de har hög digital kompetens				60 %		65 %		2019
 ♀ Andel medarbetare som anser att de har tillgång till digitala verktyg som stödjer ett mobilt och flexibelt arbetssätt.				67 %		70 %		2019
 ♀ Andel medarbetare som använder digitala verktyg som en naturlig del i sitt arbete.				74 %		80 %		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra nöjdhetsmätning riktad till förvaltningens chefer avseende de administrativa stödfunktionernas tillgänglighet, professionalism och effektivitet.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Förslag till enkät har tagits fram. Undersökningen kommer att genomföras under senhösten.			
 Kartläggning och analys av processer samt arbetssätt inom socialtjänstavdelningen avseende resursanvändning och organisering.	2019-01-01	2019-12-31	
 Påbörja framtagande av ett digitalt kvalitetsledningssystem enligt SOSFS 2011:9.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Förvaltningen har startat ett nätverk för gemensamt framtagande av ett processvisualiseringsverktyg och påbörjat inventering av nämndens nuvarande kvalitetsledningsstruktur samt dess innehåll. Arbetet fortgår med förvaltningsövergripande handbok enligt SOSFS 2011:9 samt arbetsgrupp för kvalitetsfrågor.			
 Ta fram en lathund för direktupphandling.	2019-01-01	2019-12-31	
 Utbilda förvaltningens chefer om direktupphandling.	2019-01-01	2019-12-31	
 Utreda möjligheten att digitalisera enklare handlägningsrutiner för att minska administrationen inom socialtjänsten.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Förstudie påbörjas under tertial 3.			

Uppföljning av ekonomi

Uppföljning av driftbudget

verksamhet	Budget			prognos	varav	utfall netto
	kostnader	intäkter	netto	avvikelse netto	budget- justeringar	2018
Nämnd och förvaltning	50,4	0,4	50,0	6,0		39,8
Individ och Familjeomsorg	93,5	13,9	79,6	-5,5		77,9
<i>varav lof barn och ungdom</i>	<i>48,7</i>	<i>8,0</i>	<i>40,7</i>	<i>2,0</i>		<i>33,6</i>
<i>varav vuxna</i>	<i>15,9</i>	<i>0,4</i>	<i>15,5</i>	<i>0,9</i>		<i>15,5</i>
<i>varav socialpsykiatri</i>	<i>28,9</i>	<i>5,5</i>	<i>23,4</i>	<i>-0,4</i>		<i>23,1</i>
Stadsmiljö	17,5	0,0	17,5	-2,5		17,2
räntor och avskrivningar	7,9	0,0	7,9	0,0		6,3
Förskoleverksamhet	303,0	23,4	279,6	0,0	18,0	294,0
Äldreomsorg	869,9	91,2	778,7	29,0		742,1
Personer med funktionsnedsättning	177,2	6,6	170,6	-2,0	5,0	168,8
Barn, Kultur och Fritid	20,6	1,6	19,0	0,0		16,2
Arbetsmarknad	17,4	11,7	5,7	-0,3		5,7
Ek bistånd	36,9	15,9	21,0	-0,3		20,4
<i>varav handläggning</i>	<i>22,0</i>	<i>15,2</i>	<i>6,8</i>	<i>-0,3</i>		<i>7,6</i>
Summa	1 594,3	164,7	1 429,6	24,4	23,0	1 388,4

Totalt prognostiseras för året, efter resultatdispositioner ett överskott om 24,4 mnkr. Nämndens driftsbudget uppgår till 1594,3 mnkr för kostnader och 164,7 mnkr för intäkter, netto 1429,6 mnkr, med hänsyn tagen till kommunstyrelsens beslut om avstämning av mål och budget. I samband med avstämningsärendet justerades budgeten dels med 0,8 mnkr för vattenförbättrande åtgärder dels med 0,1 mnkr för aktivitetscentra. I samband med tertialrapport 1 justerades budgeten med 0,4 mnkr avseende kolloverksamhet. Investeringsbudgeten uppgår till 17,1 mnkr och justerades med 2,2 mnkr för klimatförbättrande åtgärder i avstämningsärendet och 0,2 mnkr som beviljades ombudgeterat från 2018 och avsåg elcyklar.

Medel för prestationsjusteringar inom förskoleverksamheten och omsorg om funktionsnedsatta sker efter tertialrapport 2 och beräknas till 23,0 mnkr vilket även inkluderar medel för höga hyror inom förskolan och medel för barnomsorgsgaranti.

Nettobudgeten, inklusive beräknade prestationsjusteringar är ca 4,6 procent högre än utfallet 2018. Till och med augusti månad har 943,4 mnkr förbrukats, vilket motsvarar 65 procent av

budget inklusive beräknade prestationsjusteringar. Motsvarande period 2018 var förbrukningen 923,5 mnkr vilket motsvarade 65,1 procent.

Överskott prognostiseras inom äldreomsorgen där antal platser på vård- och omsorgsboenden minskat. Swecos prognos för den äldre befolkningen, över 80 år, har skrivits ner i förhållande till vad som gällde vid budgetfördelningen. Inom nämnd och förvaltning prognostiseras ett överskott främst beroende på vakanser, lägre kostnader än budgeterat för projekt nya förvaltningslokaler och inom enheten för ensamkommande barn ett underskott främst beroende på höga placeringskostnader och lägre statsbidragstäckningsgrad.

Nämnd och förvaltningsadministration

Prognosen för verksamhetsområdet är ett överskott om 6,0 mnkr. Budgeten uppgår till 50,4 mnkr för kostnader och 0,4 mnkr för intäkter, netto 50,0 mnkr. Under året pågår ett projekt för nya förvaltningslokaler. Projektet berör ledning, stödfunktioner och beställarfunktioner inom äldreomsorg, socialtjänst, förskola och parklek samt handläggning av ekonomiskt bistånd. Projektet avslutas år 2020. Överskottet beror dels på prognostiserat lägre projektkostnader än beräknat, på vakanser samt återbetalning till stadsdelarna för lägre kostnader i staden för Gemensam it-service (GSIT) om totalt 0,9 mnkr.

Individ och familjeomsorg

Prognosen för verksamhetsområdet är ett underskott om 5,5 mnkr. Budgeten uppgår till 93,5 mnkr för kostnader och 13,9 mnkr för intäkter, netto 79,6 mnkr. Motsvarande för år 2018 var 76,3 mnkr. Bokföringen per augusti uppgår till 47,6 mnkr netto. Motsvarande för år 2018 var 49,5 mnkr.

Individ och familjeomsorg, barn och ungdom, visar ett överskott om 2,0 mnkr. Överskottet avser minskade kostnader för placeringar där några har avslutats tidigare än prognostiserat. Individ och familjeomsorg, vuxna, visar ett överskott om 0,9 mnkr på grund av lägre kostnader för placeringar än budgeterat. Socialpsykiatri visar ett underskott om 0,4 mnkr för ökade vårdkostnader främst inom stödboende och boendestöd.

Enheten för ensamkommande barn prognostiserar ett underskott om 8,0 mnkr. Handläggning av insatser sköts av Kungsholmens stadsdelsförvaltning där kostnader för handläggningen bedöms överskrida budgeten med 0,3 mnkr. Resterande underskott om 7,7 mnkr avser prognostiserade nettokostnader (faktiska kostnader minus statsbidrag från Migrationsverket) för placeringar av ensamkommande ungdomar. Prognosen är ytterst osäker och beror delvis på att Migrationsverkets tillämpning av ersättningsförordningen avseende återsökning av faktiska kostnader har blivit mer restriktiv vilket påverkat då Östermalm har flera ungdomar födda 1999-2000. Augustiutbetalningarna från Migrationsverket visar en lägre procentuell ersättning (cirka 75 procent) avseende de med uppehållstillstånd över 18 år, delvis beroende på att de som inte blivit beviljade CSN mer än en månad ett visst kvartal och inte heller mottar någon dygnsschablon för det kvartalet. För barn under 18 år beräknas ersättningen uppgå till cirka 90 procent. En stor osäkerhet råder även för faktiskt statsbidrag för LVU-placeringarna då ersättningarna har eftersläpning på ett år. Antal ensamkommande barn minskar och var i januari 70 men beräknas vid årsskiftet uppgå till knappt 40. Under hösten kommer placeringar att ses över med syfte att sänka kostnaderna. En översyn av placeringar där dygnskostnaden överstiger schablon pågår och omförhandling av dygnspriser genomförs i de ärenden där omplacering bedöms vara olämpligt.

Stadsmiljö

Prognosen för verksamhetsområdet är underskott om 2,5 mnkr. Budgeten uppgår till 22,9 mnkr för kostnader varav 7,9 mnkr avser kapitalkostnader (räntor och amortering på gjorda investeringar). Nämnden beviljades medel för vattenåtgärder om 0,8 mnkr, efter ansökan i verksamhetsplanen, för fortsatt restaurering av våtmark vid Kaknäs ängar som ligger inom Kungliga nationalstadsparken. Projektet samfinansieras med Länsstyrelsen.

Underskottet avser kostnaden för städning efter illegala bosättningar. Fram till augusti har kostnader om 1,7 mnkr upparbetats och årskostnaden beräknas till 2,5 mnkr. Nämnden ansöker inte om medel för detta utifrån prognostiserat överskott totalt för nämnden.

Förskoleverksamhet

Prognosen för verksamhetsområdet är budget i balans. Budget uppgår till 303 mnkr för kostnader och 23,4 mnkr för intäkter, netto 279,6 mnkr. Nettokostnaden för årets första åtta månader uppgår till 193,9 mnkr. Motsvarande för år 2018 var 195,2 mnkr.

I augusti var antalet barn i kommunal verksamhet 1999 st vilket är 48 barn fler än samma period 2018. Andel barn i kommunal verksamhet i förhållande till enskilda förskolor var 56,9 procent (56,3 procent år 2018).

I prognosen har hänsyn tagits till beräknade prestationsjusteringar, samt ökade budgetmedel i form av kompensation för barnomsorgsgarantin och i kompensation för höga förskolehyror om sammanlagt 18,0 mnkr. Nuvarande budgettilldelning baseras på 2018 års inskrivningar av barn under vårens avläsning och kommer att justeras i december utifrån årets månadsavläsningar.

Äldreomsorg

Prognosen för verksamhetsområdet är överskott om 29 mnkr. Budgeten uppgår till 869,9 mnkr för kostnader och 91,2 mnkr för intäkter, netto 778,7 mnkr. I jämförelse med 2018 en ökning av nettobudgeten med 14,4 mnkr.

Bokförda nettokostnader för årets åtta första månader uppgår till 496,8 mnkr. Vid motsvarande period år 2018 uppgick nettokostnaderna till 495,2 mnkr.

Antal platser på vård och omsorgsboenden uppgår till 596 per maj. Snittet för år 2018 var 613 platser. (Staden uppdaterar rapporten där antal platser på vård och omsorgsboenden framgår och maj är senast publicerade månad.)

Antal utförda hemtjänsttimmar uppgår per juli till i snitt 42 400 timmar per månad vilket ligger i paritetet med utförda timmar 2018 (42 448 timmar per månad).

Kampementes vård och omsorgsboende övergick i juni till Ansvar & Omsorg Temabo AB.

Stöd och service för personer med funktionsnedsättning

Prognosen för verksamhetsområdet är underskott om 2,0 mnkr. Budgeten uppgår till 177,2 mnkr för kostnader och 6,6 mnkr för intäkter, netto 170,6 mnkr. Motsvarande för år 2018 var 165,8 mnkr. Budgeten är preliminär och beräknas att öka med 5,0 mnkr under året för ökade prestationsförändringar för LSS insatser, varav 2,9 mnkr avser ökade schabloner enligt särskild redovisning till tre placeringar på LSS-boende och daglig verksamhet. Underskottet avser främst insatser för personlig assistans LSS där kostnader har ökat med ca 2,5 mnkr mot förra året.

Utförarna, som består av tre LSS grupp- och två LSS servicebostäder, prognostiserar budget i balans.

Barn, kultur och fritid

Prognosen för verksamhetsområdet är budget i balans. Budgeten uppgår till 20,6 mnkr för kostnader och 1,6 mnkr för intäkter, netto 19,0 mnkr. Bokföringen per augusti uppgår till 11,2 mnkr netto. Motsvarande för år 2018 var 11,7 mnkr.

För preventionsenheten bestående av fältassistenter, fritidsverksamheten Humlanhuset samt tillsynsverksamhet (tobak och alkohol) och konsumentrådgivning prognostiseras underskott om 0,3 mnkr.

För Östermalms parklekar, organiserade under en resultatenhet prognostiseras överskott om 0,3 mnkr.

Kulturverksamhet inklusive föreningsbidrag prognostiserar budget i balans.

Arbetsmarknadsåtgärder

Prognosen för verksamhetsområdet är ett underskott om 0,3 mnkr. Budgeten uppgår till 9,4 mnkr för kostnader och 3,7 mnkr för intäkter, netto 5,7 mnkr. Budgeten är oförändrad sedan 2018. Underskottet avser handledningskostnader för feriearbetare.

Ekonomiskt bistånd

Prognosen för verksamhetsområdet är ett underskott om 0,3 mnkr. Underskottet avser handläggningskostnader.

Budgeten uppgår till 36,9 mnkr för kostnader och 15,9 mnkr för intäkter, netto 21,0 mnkr. Motsvarande för år 2018 var 19,6 mnkr.

Antal bidragshushåll uppgår i snitt till 121,3 hushåll att jämföra med 124 hushåll i snitt för 2018 (132 för 2017 och 141 för 2016). Medelbidraget per hushåll har under januari-juli ökat något i jämförelse med 2018, 9 877 kr i snitt 2019 mot 9 232 kr 2018.

Resultatenheter

Från 2018 hade resultatenheterna 6,3 mnkr i resultatfond. Prognosen är att fonden vid årets slut uppgår till 7,6 mnkr, en ökning av fonden med 1,3 mnkr. Prognosen för respektive resultatenhet framgår av bilaga 2

Investeringar

Investeringsbudgeten uppgår till 17,1 mnkr fördelat på 12,5 mnkr parkmiljö, 2,2 mnkr maskiner och inventarier och 2,4 mnkr för klimatinvesteringar. Prognosen är att medlen kommer att nyttjas.

I samband med verksamhetsplanen söktes medel för klimatinvesteringar för solcellskomprimerande skräpkorgar, robotgräsklippare, vitvaror, ventilation samt ljusarmaturer. Nämnden beviljades 2,2 mnkr för detta. I samband med verksamhetsberättelsen söktes ombudgetering om 0,2 mnkr för klimatinvestering i elcyklar där besked om medlen kom i december 2018 och där utförandet inte hann med att effektueras under 2018. Även detta har beviljats. Arbetet med klimatinvesteringsåtgärderna pågår och redovisas i bilaga 6.

Parkmiljö

Stadsdelsnämnden har en budget på 12,5 mnkr enligt verksamhetsplan 2019 för investeringar i parker och grönområden. Därtill beviljades stadsdelsnämnden klimatinvesteringsmedel om 0,6 mnkr för skräpkorgar med solcellskomprimering samt robotgräsklippare. Nämnden beviljades även CM4-medel för vattenåtgärder om 0,8 mnkr, för fortsatt restaurering av våtmark vid Kaknäs ängar som ligger inom Kungliga nationalstadsparken. Projektet ska samfinansieras med Länsstyrelsen.

Medlen fördelas på följande objekt:

Mnkr	Budget 2019	Prognos T2
Centrala medel		
Dianaparken	3	3
Prins Bertils allé	1	1
Humlegården	1,5	1,5
Nycklade medel		
Lekplats i kvarteret krubban	3,6	4
Ellen Keys park	0,5	0,5
Små parker och grönområden	1	1,3
Prins Bertils allé	0,5	0
Discgolfbana	0,4	0,2
Humlegårdens parklek	1	1
Summa	12,5	12,5
Klimatinvesteringsmedel		
Solcellskomprimerade skräpkorgar	0,5	0,5
Robotgräsklippare	0,1	0,1
CM4 medel vattenåtgärder		
Kaknäs ängar	0,8	0,8
Totalt	13,9	13,9

Mindre omfördelningar har gjorts mellan projekten.

Omslutningsförändringar

Förvaltningen föreslår omslutningsförändringar, ökade kostnader och intäkter, om totalt 5 mnkr. Omslutningsförändring avser äldreomsorg, försäljning av platser mm.

Budgetjusteringar

Nämnden ansöker om 0,5 mnkr för klimatinvesteringar, bilaga 3.

Nämnden ansöker om investeringmedel för trygghetsskapande åtgärder om 0,9 mnkr, bilaga 4 och 5.

Medel för lokaländamål

För förskolor med hög hyra erhåller nämnden delvis kompensation för merkostnaderna.

Kompensationen beräknas till 8,0 mnkr som erhålls efter tertialrapport 2

Analys av balansräkning

Balansräkning		
Tillgångar, mnkr	31/8 2019	31/8 2018
Kundfordringar (konto 15xx), bl.a. hemtjänst- och barnomsorgsavgifter	7,2	7,4
Momskonton (konto 16xx)	49,7	52,3
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter (konto 17xx)	24,7	32,9
Summa omsättningstillgångar	81,6	92,6
Summa anläggningstillgångar	106,3	98,6
Summa tillgångar	187,9	191,2

Skulder och eget kapital, mnkr	31/8 2019	31/8 2018
Inkomster Pågående och skulder investeringsbidrag(23xx)	7,3	2,2
Leverantörsskulder (konto 25xx)	33,6	48,5
Utgående moms på försäljning (konto 26xx)	0,3	0,4
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter (konto 29xx)	90,4	79,6
Summa skulder	131,6	130,7
Eget kapital	56,3	60,5
Summa skulder och eget kapital	187,9	191,2

Kommentarer till balansräkningen tertialbokslut 2 år 2019

Det egna kapitalet enligt balansräkningen på en stadsdel visar skillnaden mellan tillgångar och skulder exklusive bankrörelsen som ligger centralt i form av en stadskassa.

Under årets resultat redovisas vid tertialbokslutet det egna kapitalet till 56,3 mnkr inklusive resultatfonder. En förändring från tertialbokslutet år 2018 på 4,1 mnkr som då uppgick till 60,5 mnkr.

Ingen bokföring av resultatfonder görs i tertialbokslut 2 och av den anledningen så kommenteras de inte heller.

Nämndens tillgångar i form av investeringar i parker och inventarier har ökat netto med 7,7 mnkr sedan tertialbokslutet 2018 i bland annat funktionskompletteringar i Tessinparken, Humlegården och Gustav Adolfsparken. Lokalanpassningar bland annat ombyggnad på Skeppargatan 73 och ventilation på Högviltsgratan 14. Klimatsatsningar i form av ny belysning, utbyte av maskiner och inköp av el-cyklar.

Kundfordringar (konto 15xx)

Kundfordringar är i stort sätt oförändrade sedan tertialbokslutet 2018. Det är en liten

minskning av de stadsinterna fordringarna. De externa kundfordringarna är i stort sett oförändrade.

Andel av kundfordringar som är att betrakta som osäkra är fortsatt hög eftersom två fordringar som avser återbetalning av försörjningsstöd på 1,2 mnkr ännu inte är reglerade. Ett nedskrivningsärende tas under hösten varför det inte är reglerad vid färdigställandet av tertialbokslutet.

Momskonton (konto 16xx)

Vid årsbokslut regleras momsen mot finansförvaltning så att momsfordran är nollställd.

Fordran vid tertialbokslutet är inte reglerat och uppgår nu till 49,7 mnkr.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter (konto 17xx)

Förutbetalda kostnader främst avseende hyror och övriga interimfordringar har minskat med 8,3 mnkr jämfört med tertialbokslutet 2018. Tillsammans med Kungsholmen och Norrmalm driver vi samordnande verksamheter t.ex. försörjningsstöd, arbetsmarknadsåtgärder, ungdomsmottagning parkmiljö och samordning för ensamkommande barn. Fakturering sker månadsvis och vid tertialbokslut och bokslut görs en avstämning. År 2018, vid motsvarande tid, låg faktureringen efter tertialrapport 2 varför en större fordran bokades upp i tertialbokslutet. Vid detta tertialbokslut är aktuell bokföring nära det faktiska förväntade beloppet så att uppbokning av fordran är lägre.

Inkomster på pågående investeringar och investeringsbidrag

7,3 mnkr avser investeringsbidrag 50 procent från länsstyrelsen för Tessinparken och Sportfältets lekplats.

Leverantörsskulder (konto 25xx)

Leverantörsskulderna uppgår till 33,6 mnkr vid tertialbokslut 2019. 14,9 mnkr mindre än vid tertialbokslutet 2018. Det är framför allt den stadsinterna handeln som har påverkat minskningen. Det som utgör skillnaden är att vid tertialbokslutet 2018 fanns stora fakturor från Trafikkontoret (investering i sportfältet) och Kungsholmen, avseende ensamkommande ungdomar.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter (konto 29xx)

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har ökat med 10,9 mnkr. Posterna består av beräknade timlöner för augusti inklusive personalförsäkring samt en beräkning av löneökningar (vårdförbundet) som kommer att betalas ut retroaktivt. Upplupna kostnader är fakturor som förväntas inkomma avseende augusti, främst vårdfakturor och förutbetalda hyror för omsorgsboenden. Det som utgör större delen av ökningen är avräkningen från Kungsholmen när det gäller administrativ hantering av ensamkommande barn och en uppbokning av inväntade kostnader för LASS om 5,2 mnkr.

Kvalitetsarbete

Synpunkter och klagomål

Inkomna synpunkter och klagomål har behandlats i enlighet med förvaltningens rutin.

Verksamhetsområde	Totalt antal 2018 (varav beröm)	Antal under perioden januari-augusti 2019 (varav beröm)
Förskola och parklek	19 (3)	3 (1)
Socialtjänst	23(0)	80 (41)
Äldreomsorg	78 (4)	47(0)
Parkmiljö*	614 (12)	904 (20)

Analys

Förskola och parklek

Under perioden har det kommit in fem synpunkter och klagomål, tre gällande verksamhet, en gällande lokaler och en positiv synpunkt gällande bemötande.

Socialtjänsten

Under perioden har det inkommit 80 synpunkter och klagomål avseende kommunikering, bemötande, handläggning, begäran av utlämnande av allmän handling och att det saknades fruktkorg på ett brukarmöte samt synpunkt på LSS-bostäder. Av samtliga synpunkter avser 41 beröm gällande bemötande, kontinuitet, engagemang och kompetens. Under perioden har tre lex Sarah-rapporter inkommit.

Äldreomsorg

Under perioden har 47 synpunkter och klagomål inkommit. Klagomålen har framför allt avsett bemötande, bristande och uteblivna insatser samt bristande kommunikation. Under perioden har två lex Sarah-rapporter inkommit.

Parkmiljö

Under perioden har det inkommit 982 synpunkter gällande parkmiljö enligt följande; 370 felanmälan, 299 klagomål, 247 frågor, 53 idéer och 20 beröm inkommit. Flest synpunkter under perioden har rört underhåll i parker, lekredskap och städning i park. Ökningen av synpunkter i jämförelse med samma period 2018, kan delvis bero på den ökande yngre befolkningen i Norra Djurgårdsstaden som är mer benägna att lämna synpunkter i Tyck till – appen. Det kan även bero på ett ökat antal synpunkter i augusti månad då att förvaltningens entreprenör för parkdrift gjorde en missbedömning i sin planering vad gäller mängden skräp, vilket gjorde att skräpkorgarna inte tömdes i tillräckligt stor utsträckning under denna period. Många synpunkter under sommaren har också gällt döda och torrskadade träd till följd av den torra sommaren år 2018.

Övrigt

Uppföljning av internkontrollplan 2019

I samband med tertialrapport 2 görs en första avstämning av förvaltningens arbete med de interna kontroller och åtgärder som beskrivs i nämndens internkontrollplan. Det interna kontrollarbetet har i huvudsak fortlöpt som planerat. Utifrån de interna kontroller som rapporterats in har hittills inga väsentliga avvikelser noterats. I något fall har den som anges som ansvarig tjänsteperson i planen avslutat sin anställning på förvaltningen. I avvaktan på rekrytering av ersättare har dennes kontroller pausats.